

Brussel, 11 december 2025
(OR. en)

16775/25

**Interinstitutioneel dossier:
2025/0400 (COD)**

**ENER 678
CLIMA 600
CONSOM 305
TRANS 645
AGRI 711
IND 616
ENV 1386
COMPET 1344
FORETS 142
CODEC 2128
IA 232**

VOORSTEL

---

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	11 december 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2025) 1007 final
Betreft:	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 en (EU) 2024/1788 wat betreft het versnellen van vergunningsprocedures

---

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 1007 final.

Bijlage: COM(2025) 1007 final

Brussel, 10.12.2025
COM(2025) 1007 final

2025/0400 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 en (EU) 2024/1788 wat
betreft het versnellen van vergunningsprocedures**

{SEC(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2001 final}

(Voor de EER relevante tekst)

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

Het voorstel heeft tot doel de vergunningverlening voor energie-infrastructuurprojecten, zoals transmissie- en distributienetten, opslagvoorzieningen en laadstations, en hernieuwbare-energieprojecten te versnellen om de snelle uitrol ervan te vergemakkelijken. Een snelle uitrol hiervan is van fundamenteel belang voor de Unie om vooruitgang te boeken bij haar energietransitie naar een duurzamer en koolstofvrij energiesysteem. Het voorstel maakt deel uit van het pakket Europese netten, dat begin 2025 is aangekondigd als onderdeel van het kompas voor concurrentievermogen voor de Unie¹ en de Clean Industrial Deal². In het [actieplan voor betaalbare energie](#) van februari 2025³ werd ook vermeld dat het pakket Europese netten wetgevingsvoorstellen zou omvatten om de vergunningverlening voor netten, opslag en hernieuwbare energie te versnellen. Het voorstel geeft eveneens gevolg aan het verzoek van de Europese Raad van 23 oktober 2025 om nieuwe voorstellen te onderzoeken teneinde de planning en de vergunningsprocedures in de lidstaten te stroomlijnen en te versnellen⁴.

Trage en ingewikkelde vergunningverlening, ook voor netaansluitingen, wordt door de belanghebbenden genoemd als een van de belangrijkste factoren die tot vertragingen bij de ontwikkeling van energieprojecten leiden. De aanleg van elektriciteitstransmissienetten duurt ongeveer tien jaar, waarbij vergunningverlening goed is voor meer dan de helft van de benodigde tijd. Vergunningverlening werd door 78 % van de respondenten van de openbare raadpleging als het belangrijkste obstakel beschouwd voor de ontwikkeling van de netinfrastructuur van de Unie die nodig is voor de energietransitie. Evenzo kan de duur van het verlenen van vergunningen voor hernieuwbare-energieprojecten nog steeds tot negen jaar oplopen, afhankelijk van de lidstaat en de betrokken technologie. De aanleg van opslaginstallaties kan, afhankelijk van de technologie, één tot zeven jaar in beslag nemen. De vergunningsprocedures voor de bouw of transformatie van laadstations langs snelwegen en in depots kunnen in sommige lidstaten tot twee jaar in beslag nemen. De trage vergunningverlening is onder meer te wijten aan versnipperde administratieve systemen bij meerdere autoriteiten, onvoldoende personeel bij de autoriteiten, de duur van milieubeoordelingen, een gebrek aan publieke aanvaarding, beperkte digitalisering en beschikbaarheid van gegevens, en administratieve en gerechtelijke procedures. Trage vergunningsprocedures kunnen ook negatieve gevolgen hebben voor innovatie in de sector en een knelpunt zijn voor de verwezenlijking van het in de richtlijn hernieuwbare energie vastgestelde indicatieve streefcijfer om ten minste 5 % van de nieuw geïnstalleerde hernieuwbare-energiecapaciteit te verkrijgen uit innovatieve hernieuwbare-

---

¹ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Het EU-kompas voor concurrentievermogen" (COM(2025) 30 final van 29.1.2025).

² Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie" (COM(2025) 85 final van 26.2.2025).

³ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Actieplan voor betaalbare energie — De werkelijke waarde van onze energie-unie ontsluiten om betaalbare, efficiënte en schone energie voor alle Europeanen te waarborgen" (COM(2025) 79 final).

⁴ Conclusies van de vergadering van de Europese Raad van 23 oktober 2025.

energietechnologieën. De versnelling van vergunningsprocedures, onder meer voor de hybridisatie van hernieuwbare-energieprojecten en de renovatie en modernisering van energie-infrastructuur, moet bijdragen tot de bevordering van innovatieve oplossingen.

De afgelopen jaren zijn op het niveau van de Unie enkele nieuwe maatregelen ingevoerd om de vergunningverlening voor hernieuwbare-energieprojecten en, tot op zekere hoogte, infrastructuurprojecten te versnellen. In 2022 is een verordening van de Raad vastgesteld als noodmaatregel om de procedures voor de verlening van vergunningen voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en gerelateerde infrastructuurprojecten te versnellen⁵, die in december 2023 gedeeltelijk is verlengd⁶ tot en met 30 juni 2025. Bij deze verordening is het vermoeden ingevoerd dat de ontwikkeling van hernieuwbare energie van hoger openbaar belang is, zijn termijnen geïntroduceerd voor de vergunningsprocedure voor bepaalde hernieuwbare-energietechnologieën, en is het de lidstaten toegestaan om hernieuwbare-energieprojecten, evenals projecten op het gebied van energieopslag en het elektriciteitsnet die nodig zijn om hernieuwbare energie in het elektriciteitssysteem te integreren, onder bepaalde voorwaarden vrij te stellen van enkele milieueisen. Bovendien is in 2023 met de herziene richtlijn hernieuwbare energie⁷ een uitgebreid nieuw vergunningskader voor hernieuwbare-energieprojecten ingevoerd, met kortere termijnen en eenvoudigere regels. Voorts omvatte deze richtlijn verplichtingen om gebieden in kaart te brengen en gebieden aan te wijzen voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie waar de milieueffecten van projecten naar verwachting gering zullen zijn, waardoor een vereenvoudigde vergunningsprocedure voor projecten in dergelijke gebieden mogelijk is. De herziene richtlijn hernieuwbare energie bevatte ook facultatieve maatregelen om gebieden voor de versnelde uitrol van infrastructuurprojecten vast te stellen, waarbij deze projecten onder bepaalde voorwaarden van een milieueffectbeoordeling zijn vrijgesteld. h

De invoering van deze maatregelen heeft in de praktijk enkele positieve resultaten opgeleverd. Duitsland heeft bijvoorbeeld de maatregelen in de verordening van de Raad op grote schaal toegepast, met name de vrijwillige maatregelen, waardoor de vergunningverlening aanzienlijk is versneld. In 2024 heeft Duitsland ongeveer 14 GW-15 GW aan extra capaciteit van onshorewindenergie goedgekeurd⁷⁷, wat neerkomt op een stijging van 85 % ten opzichte van het voorgaande jaar en bijna gelijk is aan de totale nieuwe geïnstalleerde windcapaciteit in Europa in hetzelfde jaar. Ook de uitvoering van de maatregelen in de herziene richtlijn hernieuwbare energie heeft positieve effecten gehad. Uit een onderzoek naar de uitvoering van de aanbeveling en richtsnoeren van de Commissie over het versnellen van de procedures voor de verlening van vergunningen voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en gerelateerde infrastructuurprojecten⁸ blijkt dat de lidstaten in totaal 1 198 maatregelen hebben genomen om de aanbeveling uit te voeren, waarvan 901 maatregelen in matige of sterke mate overeenkomen met de aanbeveling, wat neerkomt op 75 % van het totale aantal maatregelen.

---

⁵ Verordening (EU) 2022/2577 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een kader om de inzet van hernieuwbare energie te versnellen, PB L 335 van 29.12.2022, blz. 36.

⁶ Verordening (EU) 2024/223 van de Raad van 22 december 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2022/2577 tot vaststelling van een kader om de inzet van hernieuwbare energie te versnellen.

⁷ Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad.

⁸ <https://op.europa.eu/nl/publication-detail/-/publication/834f011b-e464-11ef-be2a-01aa75ed71a1>.

Ondanks de maatregelen die zijn ingevoerd bij de verordening van de Raad en de herziene richtlijn hernieuwbare energie, blijven er in de lidstaten knelpunten bestaan op het gebied van vergunningverlening en is er in de praktijk niet altijd vooruitgang te merken wat betreft de versnelde uitvoering van projecten, zoals ook werd bevestigd tijdens de uitvoeringsdialoog over vergunningverlening die op 11 juni 2025 door de commissaris voor Energie en Huisvesting is gehouden⁹.

Verscheidene factoren dragen daartoe bij. Ten eerste werden in de herziene richtlijn hernieuwbare energie niet alle problemen aangepakt die de vergunningverlening en integratie van hernieuwbare-energiebronnen vertragen, zoals trage vergunningverlening voor netten, opslag of laadstations, beperkte digitalisering van procedures of publieke aanvaarding. Ten tweede bevatte de herziene richtlijn hernieuwbare energie slechts enkele van de maatregelen van de verordening van de Raad, maar ontbreken verschillende belangrijke daarin opgenomen maatregelen die niet langer van toepassing zijn, zoals die om de prioriteit van hernieuwbare-energieprojecten uit te breiden tot meer dan alleen milieuaspecten en die om de naleving van bepaalde milieuvoorschriften te stroomlijnen. Ten derde waren de omzettingsdata voor de relevante vergunningsbepalingen van de richtlijn hernieuwbare energie juli 2024 en mei 2025, maar uit de beschikbare informatie blijkt dat de resultaten van de lidstaten wat betreft uitvoering en tekortkomingen bij de toepassing van de regels uiteenlopen. De volledige uitvoering van het bestaande kader is nog lopende, maar uit de feedback van belanghebbenden blijkt dat er zelfs in lidstaten waar het bestaande kader is omgezet en wordt uitgevoerd, knelpunten zijn die een snelle vergunningverlening en uitrol van hernieuwbare-energieprojecten belemmeren. De lange vergunningsprocedures die tot een trage uitvoering van projecten leiden, kunnen dus niet alleen worden toegeschreven aan een onvolledige en onjuiste uitvoering van het bestaande kader in de lidstaten, maar ook aan kwesties die in het huidige rechtskader van de Unie niet volledig worden aangepakt: te lange milieubeoordelingen, gebrekkige publieke aanvaarding, beperkte digitalisering van de procedures, onvoldoende middelen bij de nationale vergunningverlenende instanties, een gebrek aan coördinatiemechanismen tussen de verschillende instanties die bij de vergunningsprocedure betrokken zijn, en een gebrek aan regels voor alle soorten opslag en voor laadstations.

Wat energie-infrastructuur betreft, bestaat er momenteel geen overkoepelende regeling inzake vergunningverlening op het niveau van de Unie. De TEN-E-verordening introduceert regels voor de vergunningverlening voor infrastructuurprojecten in de Unielijst van projecten van gemeenschappelijk belang en projecten van wederzijds belang, maar heeft geen betrekking op andere infrastructuuractiva. Met het pakket waterstof en koolstofarme gassen¹⁰ zijn in de gasmarkttrichtlijn¹¹ algemene vereisten ingevoerd voor de vergunningverlening voor waterstof- en gasactiva, met inbegrip van vergunningsprocedures. Voor elektriciteitsnetten bestaat er echter geen Europees kader. In het actieplan voor betaalbare energie en het rapport- Draghi werd de noodzaak erkend om de uitrol van energie-infrastructuur op te schroeven

---

⁹ Uitvoeringsdialoog over vergunningverlening voor hernieuwbare-energieprojecten en bijbehorende infrastructuur met commissaris Jørgensen — Europese Commissie, https://energy.ec.europa.eu/events/implementation-dialogue-permitting-renewable-energy-projects-and-related-infrastructure-commissioner-2025-06-11_en.

¹⁰ Europese Commissie, Energie, *Hydrogen and Decarbonised Gas Package*, https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/hydrogen-and-decarbonised-gas-market_en.

¹¹ Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, PB L, 2024/1788.

teneinde het gebruik van hernieuwbare energie te versnellen, de veiligheid en veerkracht van het net van de Unie te vergroten en de energiekosten te verlagen. Het ontbreken van een uniform Europees kader vormt een lacune bij het voorzien in deze behoefte. Als zodanig actualiseert dit voorstel de vergunningsregeling van de elektriciteitsmarktlijn om vereisten voor transmissie- en distributie-infrastructuur vast te stellen die momenteel niet aan bod komen. Met de wijzigingen van de elektriciteitsmarktlijn zijn aanvullende vereisten ingevoerd die in de gasmarktlijn tot uiting moeten komen, namelijk inzake de capaciteit van vergunningverlenende instanties, de afsluitingsdata voor verzoeken om aanvullende informatie, stilzwijgende goedkeuring in administratieve besluiten en vereisten op het gebied van digitalisering.

Een van de oorzaken van de nog steeds langdurige vergunningsprocedures zijn milieubeoordelingen, die herhaaldelijk zijn aangemerkt als de stap die het meest onderhevig is aan vertragingen. De gemiddelde duur van de milieueffectbeoordeling (MEB) voor projecten in het algemeen (niet specifiek voor hernieuwbare energie) wordt geschat op ongeveer 20,6 maanden¹², wat van invloed is op het vermogen om de termijnen van de vergunningsprocedures in de herziene richtlijn hernieuwbare energie na te leven. In de openbare raadpleging over het pakket Europese netten¹³ was een meerderheid van de respondenten voorstander van vereenvoudiging en stroomlijning van milieubeoordelingen. Bij de herziene richtlijn hernieuwbare energie zijn gerichte maatregelen ingevoerd om bepaalde milieuverplichtingen te versoepelen, maar gezien de huidige stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van hernieuwbare-energieprojecten en de gemiddelde duur van milieubeoordelingen zijn er aanvullende maatregelen in dit verband nodig.

Een zwakke handhaving van de termijnen voor vergunningverlening in de lidstaten door de nationale autoriteiten ondermijnt de doelstelling van de herziene richtlijn hernieuwbare energie om de duur van vergunningsprocedures te beperken. Onzekerheden en een gebrek aan duidelijke regels in geval van conflicten tussen hernieuwbare-energieprojecten en andere belangen leiden tot lange vergunningsprocedures en gerechtelijke procedures. Vergunningsprocedures voor zeer kleine projecten houden onnodige bureaucratie in stand, waardoor de uitrol ervan wordt vertraagd, terwijl de aansluiting op het net nog steeds met ongerechtvaardigde vertragingen te maken heeft. Inefficiënte en ondoeltreffende processen voor inspraak van het publiek, die leiden tot verzet in de vorm van administratieve en gerechtelijke procedures, blijven de uitvoering vertragen. Beperkte middelen bij nationale vergunningverlenende instanties worden regelmatig genoemd als een van de belangrijkste factoren die bijdragen aan vertragingen in vergunningsprocedures. Bovendien vereisen vergunningsprocedures voor hernieuwbare-energieprojecten vaak meerdere vergunningen die door verschillende autoriteiten worden verleend (hetzij gelijktijdig, hetzij achtereenvolgend), en het gebrek aan coördinatiemechanismen is een belangrijk knelpunt dat de procedures vertraagt. Digitale middelen voor de verwerking van aanvragen zijn onderontwikkeld en worden door de autoriteiten onvoldoende benut, en het gebrek aan integratie tussen de verschillende digitale instrumenten voor vergunningverlening die door meerdere vergunningverlenende instanties worden gebruikt, leidt tot verwarring en inefficiëntie, waardoor de handhaving van de wettelijke termijnen wordt belemmerd. Onvoldoende toegang tot relevante milieu- en geologische gegevens kan een obstakel vormen voor

---

¹² Verzameling van informatie en gegevens over de uitvoering van de herziene richtlijn betreffende de milieueffectbeoordeling (MEB) (2011/92/EU), zoals gewijzigd bij 2014/52/EU, eindrapport van Milieu, COWI en Eunomia voor de Europese Commissie, maart 2024, blz. 25.

¹³ https://energy.ec.europa.eu/news/commission-collects-views-preparation-european-grids-package-2025-05-13_en.

projectontwikkelaars bij het opstellen van aanvragen voor milieuvergunningen voor hernieuwbare-energieprojecten en voor net- en opslaginfrastructuurprojecten. Bovendien hebben de vergunningsregels voor elektriciteitsopslag in het kader van de herziene richtlijn hernieuwbare energie een beperkt toepassingsgebied en hebben zij alleen betrekking op opslag op één locatie, en niet op opslag in het algemeen of op de hybridisatie van projecten, ondanks de steeds belangrijkere rol ervan voor de flexibiliteit van het systeem. Evenzo leidt onduidelijkheid over vergunningverlening voor laadstations voor elektromobiliteit tot onnodige complexiteit en vertragingen. Het voorstel beoogt de vastgestelde knelpunten in de vergunningsprocedures voor hernieuwbare-energieprojecten en energie-infrastructuur, zoals elektriciteits- en gasnetten, opslagfaciliteiten en laadstations, die van cruciaal belang zijn voor de integratie van hernieuwbare energie in het energiesysteem, aan te pakken door:

1. de termijnen te verkorten en onnodige vertragingen in de vergunningsprocedure te voorkomen;
2. bepalingen op te nemen uit Verordening (EU) 2022/2577 van de Raad met gerichte wijzigingen;
3. aanvullende gerichte flexibiliteit in te voeren bij de toepassing van milieuvoorschriften;
4. een vergunningsregeling voor elektriciteitsnetten op Unieniveau in te voeren die voortbouwt op de aanpak voor de vergunningverlening voor gas- en waterstofactiva in de gasmarkttrichtlijn en aansluit bij het kader van de richtlijn hernieuwbare energie en de TEN-E-verordening;
5. te zorgen voor consistentie van de algemene vergunningsregeling op EU-niveau door de vergunningsregeling voor waterstofactiva aan te passen aan die voor elektriciteitsinfrastructuur.

Dit voorstel omvat beperkte en gerichte wijzigingen van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, die strikt noodzakelijk zijn om de doelstellingen van het voorstel te verwezenlijken. Verdere mogelijke wijzigingen van Richtlijn (EU) 2018/2001 vallen volledig buiten het toepassingsgebied en de doelstellingen van dit voorstel. De noodzaak van dergelijke wijzigingen kan in voorkomend geval worden beoordeeld in het kader van de voorbereiding van het initiatief inzake het kader voor hernieuwbare energie, dat deel uitmaakt van het energie-uniepakket voor het komende decennium, zoals bedoeld in bijlage I bij het werkprogramma van de Commissie voor 2026. De Commissie zal constructief samenwerken met de medewetgevers om ervoor te zorgen dat het wetgevingsproces met betrekking tot dit voorstel het wezenlijke doel ervan volledig in stand houdt en niet verstoort.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Dit voorstel vloeit voort uit de toezegging van de Commissie in het actieplan voor betaalbare energie¹⁴ om een pakket Europese netten voor te stellen dat bestaat uit wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen om onder meer de vergunningverlening voor de opwekking van

---

¹⁴ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Actieplan voor betaalbare energie — De werkelijke waarde van onze energie-unie ontsluiten om betaalbare, efficiënte en schone energie voor alle Europeanen te waarborgen"(COM(2025) 79 final).

hernieuwbare energie, netten, opslaginstructuur en laadstations voor auto's en vrachtwagens te stroomlijnen.

Het voorstel is ook in overeenstemming met de uitvoering van bestaande vergunningsmaatregelen in het kader van de herziene richtlijn hernieuwbare energie, met inbegrip van zowel de controle op de omzetting als de ondersteuning van de lidstaten bij de effectieve uitvoering ervan. Om te zorgen voor een passende uitvoering van goede vergunningverleningspraktijken en een tijdige omzetting van de gewijzigde richtlijn hernieuwbare energie, is een uitgebreide reeks maatregelen (het Accele-RES-uitvoeringsplan) vastgesteld en verder versterkt als onderdeel van het actieplan voor windenergie. Dit omvatte de uitwisseling van goede praktijken in verschillende fora, bilaterale steun aan de lidstaten, de ontwikkeling en verbetering van een online-instrument met vragen en antwoorden over de uitvoering van de richtlijn hernieuwbare energie, lopende omzettingen, de goedkeuring van aanbevelingen en richtsnoeren met betrekking tot planning, vergunningverlening en milieuwetgeving, steun aan de lidstaten voor hervormingen op het gebied van vergunningverlening in het kader van het instrument voor technische ondersteuning (TSI), steun voor investeringen en hervormingen op het gebied van vergunningverlening in het kader van het herstel- en veerkrachtfonds en in het kader van de Life-oproep van 2024 en 2025 tot het indienen van voorstellen voor de transitie naar schone energie. Zoals aangekondigd in het actieplan voor betaalbare energie breidt de Commissie het Accele-RES-uitvoeringsplan uit, waarbij zij het potentieel van de deskundigengroep inzake vergunningverlening en van de gecoördineerde actie (CA-RES) ten volle benut, de uitwisseling van beste praktijken en de identificatie van belemmeringen versterkt, de onlinerichtsnoeren over vergunningverlening verbetert en TSI-ondersteuning verleent.

Het voorstel is in overeenstemming met de elektriciteitsmarkt-richtlijn en bouwt voort op de aanpak van vergunningsprocedures voor projecten inzake nieuwe capaciteit door de aanpak van vergunningsprocedures in het pakket waterstof en koolstofarme gassen te weerspiegelen¹⁵, terwijl tegelijkertijd de kans wordt aangegrepen om de vergunningverlening voor projecten voor de renovatie, modernisering of repowering van transmissie- en distributienetten verder te versnellen.

Het voorstel is ook consistent wat betreft de wijzigingen in de vergunningsprocedures die zijn opgenomen in het pakket van de gasmarkt-richtlijn, aangezien het alleen incrementele wijzigingen bevat die geen invloed zouden moeten hebben op de omzetting van de maatregelen die oorspronkelijk in het pakket waren opgenomen.

Ook is het voorstel in overeenstemming met de vergunningsregeling voor infrastructuurprojecten van gemeenschappelijk en wederzijds belang die zijn geselecteerd in het kader van de TEN-E-verordening. Door een algemene regeling te bieden voor activa die niet in het kader van de verordening zijn geselecteerd, creëert dit voorstel het onderliggende kader voor versnelde vergunningverlening dat ten grondslag ligt aan het strengere kader dat van toepassing is op belangrijke infrastructuurprojecten die in het kader van de TEN-E-verordening zijn aangewezen.

---

¹⁵ Meer bepaald in artikel 8 van Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, PB L, 2024/1788.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

Dit voorstel is in overeenstemming met de doelstelling van de Green Deal om de broeikasgasemissies tegen 2030 met 55 % te verminderen en de verplichting uit hoofde van de Europese klimaatwet om in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken, en met de doelstellingen van de Clean Industrial Deal om de toegang tot betaalbare energie voor de Europese industrie veilig te stellen, de energierekeningen te verlagen en de uitrol van schone energie en productie te versnellen, met inbegrip van een KPI om tot 2030 jaarlijks 100 GW aan hernieuwbare-elektriciteitscapaciteit te installeren.

In het rapport-Draghi¹⁶ werd opgeroepen tot vereenvoudiging en stroomlijning van vergunnings- en administratieve procedures, en tot een gecoördineerde strategische aanpak van grensoverschrijdende infrastructuurontwikkeling tussen de Unie en de lidstaten. De Raad verzocht de Commissie een versterkt kader voor netplanning en -uitrol voor te stellen dat in overeenstemming is met de doelstellingen van de Unie. In zijn conclusies van 16 juni 2025¹⁷ heeft de Raad de Commissie verzocht een pakket Europese netten voor te stellen dat onder meer bestaat uit maatregelen om de Unieregels inzake netten te vereenvoudigen, de behoeften op Unie-, regionaal en nationaal niveau te integreren, de uitvoering van projecten te waarborgen, doeltreffende mechanismen voor kostendeling voor grensoverschrijdende projecten van gemeenschappelijk belang te ontwikkelen en na te gaan of er verdere wetgevingsvoorstellen nodig zijn om de vergunningverlening voor energie-infrastructuur te versnellen.

Op [xxxx] is een voorstel voor een verordening betreffende het versnellen en stroomlijnen van milieubeoordelingen aangenomen¹⁸. Het voorstel bevat maatregelen ter vereenvoudiging van de milieuwetgeving met betrekking tot milieubeoordelingen van plannen, programma's en projecten op het gebied van digitalisering, toegang tot gegevens en stroomlijning van openbare raadplegingen en gerechtelijke geschillen. De voorgestelde maatregelen met betrekking tot milieuwetgeving in het kader van het pakket Europese netten zijn gericht op hernieuwbare-energie- en infrastructuurprojecten en zijn verenigbaar met de algemene vereenvoudigingsmaatregelen van het voorstel voor een verordening betreffende de versnelling en stroomlijning van milieueffectbeoordelingen.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

Het voorstel is gebaseerd op twee rechtsgrondslagen:

— Artikel 194, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat de rechtsgrondslag biedt om maatregelen voor te stellen om nieuwe en hernieuwbare vormen van energie te ontwikkelen en de werking van de energiemarkt te waarborgen, wat doelstellingen zijn van het energiebeleid van de Unie, zoals uiteengezet in artikel 194, lid 1, punten a) en c), VWEU.

Deze rechtsgrondslag is nodig om de richtlijn hernieuwbare energie, de elektriciteitsmarktrichtlijn en de gasmarktrichtlijn te wijzigen.

---

¹⁶ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.

¹⁷ Raad van de Europese Unie, 10279/25.

¹⁸ [reference to the Regulation on speeding-up environmental assessments]

— Artikel 192, lid 1, VWEU, dat de rechtsgrondslag vormt voor het milieubeleid van de Unie. Deze rechtsgrondslag is nodig om gerichte aanpassingen aan specifieke milieuregels van de Unie door te voeren teneinde de vergunningsprocedures voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en energie-infrastructuur te versnellen.

De in dit voorstel voorgestelde maatregelen hebben betrekking op de bovengenoemde gebieden. Zij zijn bedoeld om de snellere invoering en integratie van hernieuwbare energie te bevorderen door de vergunningsprocedures voor projecten op het gebied van hernieuwbare-energieproductie, transmissie- en distributienetten, opslag en laadstations te versnellen. De maatregelen hebben ook betrekking op de regels voor milieubeoordelingen als onderdeel van de elementen die gericht zijn op vereenvoudiging en versnelling van die procedures.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Het doel van de voorgestelde wijzigingen is de integratie van hernieuwbare energie in het energiesysteem te vergemakkelijken door de vergunningsprocedures voor projecten op het gebied van hernieuwbare-energieproductie, transmissie- en distributienetten, opslag en laadstations te vereenvoudigen en te verkorten. De voorgestelde wijzigingen voldoen aan het **subsidiariteitsbeginsel**, aangezien optreden op het niveau van de Unie doeltreffender aan dat doel zal bijdragen dan optreden op nationaal niveau.

De behoefte aan EU-optreden

Het zou niet kostenefficiënt zijn om de energiedoelstellingen van de EU te verwezenlijken zonder aanvullende maatregelen voor de uitrol van hernieuwbare energie op EU-niveau. Er is een EU-aanpak nodig om de lidstaten de juiste stimulansen te bieden om op gecoördineerde wijze de energietransitie naar een energie-efficiënter energiesysteem dat grotendeels gebaseerd is op hernieuwbare-energiebronnen, te versnellen. De herziene richtlijn hernieuwbare energie bevat reeds bepalingen inzake vergunningen voor hernieuwbare energie, opslag op één locatie, en bijbehorende netten. Voorts bevat de gasmarktrichtlijn reeds een bepaling met betrekking tot vergunningsprocedures die de vereisten vaststelt voor de vergunningverlening voor gas- en waterstofactiva. Tot slot bevat de elektriciteitsmarktrichtlijn een bepaling inzake vergunningsprocedures, maar deze heeft alleen betrekking op procedures voor nieuwe capaciteit. Er is EU-optreden nodig om dat regelgevingskader op gecoördineerde wijze verder te verbeteren, waarmee snellere vergunningsprocedures voor hernieuwbare energie, netten, opslag en laadstations tot stand komen en de afstemming tussen de lidstaten en de goede werking van de energie-unie worden gewaarborgd. Rekening houdend met de verschillen in energiebeleid tussen de lidstaten is de kans groter dat de klimaatdoelstelling van de EU en de benodigde grotere inzet van hernieuwbare-energiebronnen worden gerealiseerd met maatregelen op EU-niveau, ondersteund door het robuuste governancekader, dan met louter nationale of lokale maatregelen.

EU-meerwaarde

EU-maatregelen op het gebied van hernieuwbare energie uit hoofde van de herziene richtlijn hernieuwbare energie en met betrekking tot netten uit hoofde van de elektriciteitsmarktrichtlijn en de gasmarktrichtlijn leveren meerwaarde op omdat ze doelmatiger en doeltreffender zijn dan maatregelen van afzonderlijke lidstaten; doordat de transitie van het Europese energiesysteem op gecoördineerde wijze wordt aangepakt, wordt een versnipperde benadering voorkomen. Met die maatregelen worden een nettoreductie van broeikasgasemissies en vervuiling gewaarborgd, de biodiversiteit beschermd, de vruchten van de interne markt geplukt, de schaalvoordelen en de pluspunten van technologische

samenwerking in Europa ten volle benut, en wordt beleggers zekerheid geboden in de vorm van een regelgevingskader voor de gehele EU. Door op EU-niveau op te treden, in combinatie met maatregelen op het niveau van de lidstaten, kunnen verschillende belemmeringen voor publieke en particuliere investeringen worden aangepakt, waardoor nationale en lokale maatregelen worden aangevuld en versterkt.

Het doel van het voorstel zou met nationale maatregelen niet in dezelfde mate kunnen worden bereikt. Tegelijkertijd geeft het de lidstaten ruime discretionaire bevoegdheid om de details van hun vergunningskaders te regelen. Het voorstel kent een top-downbenadering, maar handhaaft en versterkt ook de bevoegdheden op nationaal niveau en wordt daarom geacht in overeenstemming te zijn met het subsidiariteitsbeginsel.

- **Evenredigheid**

Het initiatief is in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel. Gezien de aanhoudende geopolitieke onrust als gevolg van de Russische invasie in Oekraïne en de noodzaak om de energiezekerheid en het concurrentievermogen van de EU te vergroten, is er duidelijk behoefte aan verdere maatregelen om de inzet van hernieuwbare-energiebronnen en bijgevolg ook van elektriciteitsnetten en waterstofproductiefaciliteiten en waterstofsysteeminfrastructuur te versnellen. De voorgestelde maatregelen dragen bij tot een snellere en gerichtere ontwikkeling van energie-infrastructuur, hernieuwbare energie, opslag en laadstations, zonder dat dit aanzienlijke kosten met zich meebrengt voor systeembeheerders/projectontwikkelaars, lidstaten, nationale regulerende instanties en het Agentschap voor de samenwerking tussen energieregulators. Het evenwicht dat in het voorstel wordt gevonden tussen verplichtingen en flexibiliteit, die aan de lidstaten wordt gelaten wat betreft de wijze waarop de doelstellingen worden verwezenlijkt, wordt passend geacht gezien de noodzaak om de klimaat- en energiedoelstellingen voor 2030 en de in de Europese klimaatwet vastgestelde doelstelling van klimaatneutraliteit te halen, alsook gezien de dringende noodzaak om zowel de energieafhankelijkheid van de Unie als de energieprijzen te verminderen.

Deze wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001 blijft beperkt tot wat noodzakelijk wordt geacht om de vergunningsprocedures met betrekking tot projecten op het gebied van hernieuwbare-energieproductie, transmissie- en distributienetten, opslag en laadstations verder te vereenvoudigen en te stroomlijnen en om de inzet van hernieuwbare energie en de integratie daarvan te versnellen. Wat de infrastructuurplanning betreft, zijn de wijzigingen in Richtlijn (EU) 2019/944 beperkt tot één enkel artikel, dat nauw verband houdt met het Uniebrede tienjarige netontwikkelingsplan en dus met de daarmee samenhangende wijzigingen in de TEN-E-verordening. De wijzigingen zijn bedoeld om de verbanden tussen de richtlijn en de TEN-E-verordening te verduidelijken en de bewoordingen in overeenstemming te brengen met de wijzigingen die zijn aangebracht in het gaspakket (Richtlijn (EU) 2024/1788).

In de effectbeoordeling is ook een specifieke punt over evenredigheid opgenomen (punt 7.4) voor alle opties die in overweging zijn genomen. Het voorstel is gebaseerd op beleidsoptie 2, die als evenredig met de aard van het probleem wordt beschouwd omdat zij gericht is op het stroomlijnen van de huidige procedures en het aanbieden van inhoudelijk nieuwe instrumenten die als doeltreffend worden beschouwd om de doelstellingen van dit initiatief te verwezenlijken.

- **Keuze van het instrument**

Dit voorstel betreft een richtlijn tot wijziging van de volgende richtlijnen:

- Richtlijn (EU) 2018/2001 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen, waarbij de bepalingen van die richtlijn met betrekking tot vergunningen worden versterkt (artikel 2, artikelen 15 quater en 15 quinquies, artikelen 16 en 17).
- Richtlijn 2019/944/EU betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, waarbij de bepaling inzake vergunningsprocedures (artikel 8) wordt versterkt met specifieke maatregelen om de vergunningverlening te versnellen, en maatregelen worden ingevoerd voor de identificatie van alternatieve oplossingen en de invoering van compenserende maatregelen bij de toepassing van de afwijking overeenkomstig de Richtlijnen 92/43/EEG, 2000/60/EG en 2009/147/EG (artikel 8 bis).
- Richtlijn 2024/1788/EU betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, waarbij wordt gezorgd voor consistentie tussen de bepalingen inzake vergunningsprocedures (artikel 8) en die van Richtlijn 2019/944/EU.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Vanwege het gerichte karakter van de voorgestelde wijzigingen en de recente wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001 in 2023, was het niet haalbaar om een evaluatie achteraf uit te voeren. In de effectbeoordeling is een uitvoeringsverslag opgenomen, dat is gericht op de belangrijkste bepalingen inzake vergunningen die ook deel uitmaken van dit voorstel. De termijn voor de lidstaten om de bepalingen van deze richtlijn met betrekking tot planning en vergunningverlening om te zetten, is grotendeels vastgesteld voor juli 2024, maar ook voor mei 2025 (de artikelen 15 ter, 15 quater en 16 bis), waarbij de uitvoeringsdatum voor de aanwijzing van gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie is vastgesteld op 21 februari 2026. Het verslag bevatte daarom voorlopige resultaten die via lopende contracten over de omzetting en uitvoering van het vergunningskader waren verzameld. Uit de feedback van belanghebbenden blijkt dat zelfs in lidstaten waar het bestaande kader is omgezet en wordt uitgevoerd, er nog steeds knelpunten zijn die een snelle vergunningverlening en uitvoering belemmeren. Daarom hebben de voorgestelde maatregelen voornamelijk betrekking op kwesties die niet of slechts gedeeltelijk aan de orde komen in de wijziging van 2023, en vormen zij dus een aanvulling op de bestaande maatregelen, met in de meeste gevallen beperkte wijzigingen in het bestaande kader.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

In overeenstemming met de richtsnoeren voor betere regelgeving heeft de Commissie tussen 13 mei en 5 augustus 2025 online een uitgebreide openbare raadpleging gehouden op de website “Geef uw mening”. De raadpleging had betrekking op de volgende onderwerpen: i) de algemene werking van de TEN-E-verordening; ii) EU-infrastructuurplanning; iii) elektriciteitsnetplanning op nationaal niveau; iv) hostingcapaciteit van het elektriciteitsnet; v)

vergunningverlening; vi) investeringen in netinfrastructuur; vii) toeleveringsketens; viii) digitalisering en veerkracht; en ix) vereenvoudiging.

De raadpleging leverde in totaal 197 reacties op. Daarnaast kwamen er twee e-mails binnen via een functionele mailbox voor de raadpleging. Er waren 197 reacties op elke meerkeuzevraag in de openbare raadpleging, wat betekent dat elke respondent elke vraag heeft beantwoord. Voor sommige vragen werd de respondenten gevraagd op een vijfpuntsschaal aan te geven in hoeverre zij het eens of oneens waren met de stellingen. De schaal was i) zeer oneens; ii) enigszins oneens; iii) neutraal; iv) eens; v) zeer eens. Er was ook een optie “Weet ik niet”.

Ongeveer een derde van de respondenten (34 %; bedrijven 36 %, brancheorganisaties 37 %, ngo's 14 %, overheidsinstanties 10 %) gaf aan dat de vergunningsbepalingen van de TEN-E-verordening niet duidelijk en niet gemakkelijk uitvoerbaar zijn, terwijl 16 % neutraal was en 34 % twijfelde. Een grote meerderheid van 83 % (bedrijven 92 %, brancheorganisaties 83 %, ngo's 29 %, overheidsinstanties 70 %) was voorstander van vereenvoudiging en stroomlijning van milieubeoordelingen (slechts 5 % was neutraal en 5 % twijfelde). Evenzo was 82 % van de respondenten (bedrijven 83 %, brancheorganisaties 81 %, ngo's 79 %, overheidsinstanties 80 %) het ermee eens dat vergunningsprocedures volledig moeten worden gedigitaliseerd (slechts 7 % was neutraal en 9 % twijfelde). Daarnaast was 77 % van de respondenten (bedrijven 78 %, brancheorganisaties 85 %, ngo's 50 %, overheidsinstanties 70 %) het ermee eens dat de termijnen voor het verlenen van netvergunningen moeten worden verkort of moeten worden vastgesteld waar zij ontbreken, terwijl slechts 7 % neutraal was en 9 % twijfelde.

Bovendien was 64 % van de respondenten het ermee eens dat vergunningsprocedures voor opslagactiva moeten worden vereenvoudigd (bedrijven 59 %, brancheorganisaties 81 %, ngo's 50 %, overheidsinstanties 70 %), terwijl 13 % neutraal bleef en 18 % twijfelde. Een iets hoger percentage (69 %) was voorstander van het vereenvoudigen van vergunningsprocedures voor distributienetprojecten, kleinschalige hernieuwbare-energieprojecten en activiteiten zoals herbesteding, renovatie en repowering (bedrijven 67 %, brancheorganisaties 80 %, ngo's 50 %, overheidsinstanties 60 %), terwijl 8 % neutraal was en 19 % twijfelde. Ook was 71 % het ermee eens dat vergunningsprocedures voor hybride projecten (projecten waarbij verschillende technologieën, waaronder opslag, worden gecombineerd) en andere innovatieve oplossingen moeten worden vereenvoudigd (bedrijven 72 %, brancheorganisaties 85 %, ngo's 43 %, overheidsinstanties 60 %), terwijl 11 % neutraal was en 14 % twijfelde.

Tegelijkertijd zijn twee openbare uitvoeringsdialogen gehouden, één over milieubeoordelingen en vergunningverlening door commissaris Jessika Roswall¹⁹, en één over vergunningverlening voor hernieuwbare-energieprojecten en aanverwante infrastructuur door commissaris Jørgensen²⁰. In beide dialogen wezen de belanghebbenden op de noodzaak om de vergunningverlening te vereenvoudigen, met name in verband met milieubeoordelingen, en om de inspanningen voor de uitvoering van de huidige EU-wetgeving en de verspreiding van goede praktijken op te voeren. In de uitvoeringsdialoog van commissaris Jørgensen werd ook gewezen op de noodzaak om de **procedures verder te vereenvoudigen** (met name voor kleinschalige projecten, opslag en repowering), het beginsel van het **hoger openbaar belang** uit te breiden, **gerichte vrijstellingen** van specifieke EU-wetgeving in te voeren, de

---

¹⁹ [Uitvoeringsdialoog over milieubeoordelingen en vergunningverlening — Milieu.](#)

²⁰ [Uitvoeringsdialoog over vergunningverlening voor hernieuwbare-energieprojecten en aanverwante infrastructuur met commissaris Jørgensen — Europese Commissie.](#)

digitalisering van vergunningsprocedures te versnellen en de **beschikbaarheid van gegevens** te verbeteren.

Bovendien bevatte een recent verslag over de staat van de regio's en steden²¹ een verzoek van de regio's en steden aan Europa om de vergunningverlening voor hernieuwbare energie te versnellen, waarbij zij administratieve vertragingen aanvoerden als een van de belangrijkste resterende belemmeringen voor een tijdige uitrol. Tegelijkertijd vroegen zij om de ontwikkeling van een geharmoniseerd EU-breed digitaal vergunningstelsel, dat volgens hen de bureaucratie vermindert en snellere lokale goedkeuring ondersteunt, wat aansluit bij ons voorstel voor verdere digitalisering en centralisatie van de vergunningsprocedures.

Deze antwoorden bevestigden de noodzaak om maatregelen te nemen teneinde de vergunningsprocedures te vereenvoudigen en te versnellen. De ontvangen feedback komt goed tot uiting in het voorstel, dat ingaat op de bovengenoemde kwesties, waarvoor een groot deel van de respondenten wees op de noodzaak tot vereenvoudiging, versnelling en digitalisering van de vergunningsprocedure.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

De Commissie heeft deze analyse met behulp van verschillende informatiekanalen uitgevoerd. Ter voorbereiding van het uitvoeringsverslag dat als bijlage bij de effectbeoordeling is gevoegd, is een theoretische juridische en beleidsanalyse uitgevoerd. Ten eerste heeft de Commissie ook de ervaringen in aanmerking genomen die de lidstaten hebben met de uitvoering van de bepalingen inzake vergunningverlening in het kader van de richtlijn hernieuwbare energie. Deze zijn verzameld door middel van een specifieke studie over “Technische ondersteuning voor de ontwikkeling en uitvoering van het beleid inzake hernieuwbare-energiebronnen — Vereenvoudiging van de vergunnings- en administratieve procedures voor installaties voor hernieuwbare-energiebronnen (“RES Simplify)”²², die in april 2023 is gepubliceerd. Naast de relevante wetgevingsdocumenten was de belangrijkste bron het eigen werk van de Commissie met betrekking tot de uitvoering van het vergunningsgedeelte van de herziene richtlijn hernieuwbare energie, onder meer door middel van omzettingscontroles. De voortgang van de omzettingscontroles werd in juni 2025 samengevat in het eerste voortgangsverslag dat bij de Commissie is ingediend in het kader van het specifieke lopende contract “Legal assistance to check Member States' transposition of the amending Directive (EU) 2023/2413 of the European Parliament and of the Council of 18 October 2023” (Juridische bijstand voor de controle van de omzetting door de lidstaten van Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023”. Voorts is in de analyse rekening gehouden met de bevindingen van de lopende studie “Monitoring progress of measures to streamline permit-granting procedures under revised RED and Emergency Regulation and development of permitting-related KPIs” (Monitoring van de voortgang van maatregelen voor de stroomlijning van vergunningsprocedures in het kader van de herziene richtlijn hernieuwbare energie en de noodverordening en ontwikkeling van vergunningsgerelateerde KPI's), en het eerste tussentijdse verslag daarvan dat de Commissie in juli 2025 heeft ontvangen, alsmede de studie over het toezicht op de uitvoering

---

²¹ Europees Comité van de Regio's, *Jaarverslag over de staat van de regio's en steden in de EU: factsheet 2025* (oktober 2025): [De staat van de regio's en steden in de Europese Unie | Europees Comité van de Regio's](#).

²² Het eindverslag is te vinden op: [Technical support for RES policy development and implementation — simplification of permission and administrative procedures for RES installations \(RES Simplify\) — Bureau voor publicaties van de Europese Unie](#).

van de aanbeveling van de Commissie voor de versnelling van vergunningsprocedures²³. Daarnaast werd dit verslag aangevuld met de resultaten van de besprekingen die vanaf april 2023 tijdens zes vergaderingen van de deskundigengroep voor vergunningverlening voor hernieuwbare energie en één bijeenkomst met belanghebbenden zijn gevoerd, de resultaten van de besprekingen over de uitvoering van de bepalingen inzake vergunningverlening in het kader van de gecoördineerde actie inzake de richtlijn hernieuwbare energie (CA-RES²⁴), en de conclusies van de uitvoeringsdialoog met commissaris Jørgensen over vergunningen voor hernieuwbare-energieprojecten en aanverwante infrastructuur van juni 2025²⁵. Wat de vergunningsprocedures voor energie-infrastructuur betreft, zijn deze beoordeeld in het kader van de *Study on national permit granting process applicable to energy transmission infrastructure projects with a focus on projects of common interest and projects of mutual interest under Chapter III of Regulation (EU) 2022/869* (Studie over het nationale vergunningsverleningsproces voor energie-infrastructuurprojecten, met bijzondere aandacht voor projecten van gemeenschappelijk belang en projecten van wederzijds belang in de zin van hoofdstuk III van Verordening (EU) 2022/869), die in opdracht van de Commissie werd uitgevoerd en begin 2025 is gepubliceerd²⁶. In deze studie zijn lacunes vastgesteld die moeten worden aangepakt om een uniform en efficiënt vergunningskader te faciliteren dat de tijdige uitvoering van essentiële infrastructuurprojecten ondersteunt, evenals andere tekortkomingen met betrekking tot milieubeoordelingen, de duidelijkheid van procedures en de aanvaarding door het publiek.

- **Effectbeoordeling**

Voor dit voorstel is een effectbeoordeling opgesteld en is een positief advies met opmerkingen ontvangen van de Raad voor regelgevingstoetsing (RSB/RM/cdd — rsb(2025)9584707).

Er zijn drie opties beoordeeld (zie onderstaande tabel):

Verkorting en vereenvoudiging van vergunningsprocedures voor energie-infrastructuurprojecten op het gebied van hernieuwbare energie en opslag, en laadstations.	C.1	Ondersteuning van de uitvoering van bestaande wetgeving en het uitbrengen van richtsnoeren.
	C.2	Gerichte wetswijzigingen om de vergunningverlening te versnellen.
	C.3	Gecentraliseerde EU-brede coördinatie­regeling voor vergunningen voor bepaalde grootschalige energie-infrastructuurprojecten (“28e regeling”).

²³ Europese Commissie: Directoraat-generaal Energie, COWI, Eclareon en Prognos, “Monitoring the implementation of the Commission recommendation and guidance on speeding up permit-granting procedures for renewable energy and related infrastructure projects” — Final report, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2833/2257747>.

²⁴ www.ca-res.eu.

²⁵ Zie voetnoot 18.

²⁶ Europese Commissie: Directoraat-Generaal voor Energie, Milieu, Bruggeman, V., Vona, L., Moreira, G. e.a., *Study on national permit granting process applicable to energy transmission infrastructure projects with a focus on projects of common interest and projects of mutual interest under Chapter III of Regulation (EU) 2022/869 — Overview report*, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2833/2566900>.

Maatregel C.2, die de voorkeursoptie en de basis voor dit voorstel vormt, omvat wetswijzigingen om de vergunningsprocedures voor grensoverschrijdende netten, nationale transmissie- en lokale distributienetten, voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en opslag, en voor laadstations verder te versnellen en te vereenvoudigen. Deze wijzigingen kunnen het volgende omvatten: 1) het opzetten van een EU-kader voor de versnelde vergunningverlening voor projecten op het gebied van elektriciteitsdistributie, -transmissie en -opslag en voor laadstations, met inbegrip van afstemming op en verdere versterking van de EU-bepalingen inzake vergunningverlening die van toepassing zijn op waterstofinfrastructuur; 2) het aanbrengen van wijzigingen in de herziene richtlijn hernieuwbare energie; en 3) het vereenvoudigen en stroomlijnen van milieubeoordelingen die van toepassing zijn op energieactiva; het vrijstellen van bepaalde projecten van bepaalde beoordelingen of elementen daarvan op grond van hun kenmerken.

De beleidsoptie met ongewijzigd beleid werd in een vroeg stadium verworpen omdat de vastgestelde problemen zouden blijven bestaan of zelfs zouden toenemen, waardoor de verwezenlijking van de vastgestelde doelstellingen zou worden belemmerd. In vergelijking met optie 1 en 3 werd optie 2 beter geacht wat gevolgen, efficiëntie, samenhang, subsidiariteit en evenredigheid betreft. De volgende gevolgen kwamen naar voren:

Economische gevolgen

Door een duidelijk kader te creëren met concrete, kortere termijnen en eenvoudigere procedures voor de ontwikkeling van hernieuwbare-energieprojecten, netten, opslag en laadstations, zou het voorstel leiden tot kortere doorlooptijden voor projecten en dus positieve economische voordelen opleveren. Dit wordt ondersteund door de ervaring met de uitvoering van bindende en optionele maatregelen om de vergunningverlening te versnellen, zoals ingevoerd bij de noodverordening. Duitsland heeft uitgebreid gebruik gemaakt van de maatregelen in deze verordening, wat tot een aanzienlijke versnelling van de vergunningverlening heeft geleid. Het aanpakken van vertragingen bij de uitvoering van projecten zal naar verwachting voordelen opleveren in de vorm van een algehele daling van de groothandelsprijzen voor elektriciteit en een toename van de totale welvaart.

Concurrentievermogen

In het algemeen geldt dat als Europa de plannings- en vergunningsprocedures aanzienlijk kan verkorten, dit niet alleen directe economische voordelen zou opleveren, maar ook de concurrentiepositie ten opzichte van directe concurrenten zou kunnen verbeteren, bijvoorbeeld door kostenefficiënte elektrificatie van de industrie.

Digitalisering

Het voorstel zou de lidstaten verplichten hun vergunningsprocedures verder te digitaliseren door middel van de integratie van digitale instrumenten, platforms met relevante gegevens te creëren en voortdurend te actualiseren, en hun personeel bij te scholen om de nieuwe digitale elementen te kunnen gebruiken.

Administratieve lasten

De maatregelen in het voorstel moeten door nationale en lokale autoriteiten worden uitgevoerd, met name wat betreft: het uitrusten van vergunningverlenende instanties met alle nodige personele middelen, vaardigheden en instrumenten om het hoofd te bieden aan het groeiende aantal vergunningaanvragen, de versnelde vergunningstermijnen en de

vereenvoudiging van vergunningsprocedures voor bepaalde projecten en repowering, het creëren van digitale platforms en instrumenten voor de vergunningsprocedure en voor het opzetten van regelingen voor batenverdeling voor publieke participatie in hernieuwbare-energieprojecten, en nieuwe procedures zoals centrale contactpunten voor elektriciteitstransmissie- en -distributie-infrastructuur in het algemeen, en voor opslag en laadstations, die niet onder de herziene richtlijn hernieuwbare energie vallen. Dit kosteneffect op korte termijn zou zich echter op middellange en lange termijn vertalen in besparingen als gevolg van gestroomlijnde, eenvoudiger en snellere procedures.

Sociale impact

Het voorstel voor aanvullende maatregelen ter versterking van vroegtijdige en doeltreffende publieke betrokkenheid en ter bevordering van publieke steun voor hernieuwbare-energieprojecten. De maatregelen omvatten uitdrukkelijke bepalingen die gericht zijn op het vergroten van de inspraak van het publiek en daarmee van de maatschappelijke aanvaarding van hernieuwbare-energieprojecten. Door de huidige maatregelen voor de publieke aanvaarding van hernieuwbare-energieprojecten te herzien, zal de Commissie kunnen beoordelen of het mogelijk is maatregelen in te voeren die direct of indirect ten goede komen aan de consument, bijvoorbeeld regelingen voor batenverdeling en de bevordering van werkgelegenheid.

Milieueffecten

Het waarborgen van de ontwikkeling van energie-infrastructuur, met name elektriciteitsnetten, is van essentieel belang om het aandeel van hernieuwbare energie in de energiemix te vergroten en milieuschade als gevolg van curtailment te voorkomen. Door de integratie van hernieuwbare-energiebronnen kan het gebruik van fossiele brandstoffen worden teruggedrongen, waardoor de uitstoot van broeikasgassen wordt verminderd en daarmee twee belangrijke oorzaken van biodiversiteitsverlies worden aangepakt: klimaatverandering en luchtverontreiniging. Het voorstel omvat maatregelen die zijn gericht op snellere vergunningen en dus een snellere en wijdverbreide uitrol, wat gepaard gaat met gebruik van meer ruimte en dus gevolgen heeft voor het milieu, maar deze maatregelen zijn zo ontworpen dat ze het niveau van milieubescherming niet verlagen.

De relevante effecten op het natuurlijke en door de mens gecreëerde milieu gaan verder dan broeikasgasemissies en niet-CO₂-emissies. Deze effecten zijn sterk afhankelijk van de gebruikte technologie, de locatie van de activa en de milieutoestand van de omringende flora en fauna. Deze effecten worden echter in het ontwerp van de voorgestelde maatregelen aangepakt door de invoering van waarborgen.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Het voorstel houdt geen verband met Refit, maar omvat wel maatregelen die positieve effecten hebben wat betreft vereenvoudiging en verbeterde efficiëntie, zoals het verkorten van de termijnen voor vergunningverlening, wat de vergunningsprocedure vereenvoudigt en het bestaande kader verduidelijkt, waardoor de administratieve lasten voor projectontwikkelaars worden verminderd. Het voorstel is klaar voor het internet en is geschikt voor zowel de fysieke als de digitale omgeving. Het omvat maatregelen ter bevordering van de digitalisering van vergunningsprocedures en van het verzamelen en verspreiden van informatie en gegevens met betrekking tot het milieu, die nodig zijn voor de voltooiing van relevante beoordelingen en het verlenen van vergunningen. Deze digitale instrumenten zullen ook de procedures centraliseren, zodat de toegang voor burgers en bedrijven wordt vergemakkelijkt. Bij al deze

digitale oplossingen zal rekening worden gehouden met gegevensbescherming en cyberbeveiliging, in overeenstemming met het algemene EU-beleid.

- **Grondrechten**

Wat de samenhang met het Handvest van de grondrechten betreft, is het overkoepelende doel van deze herziening het vereenvoudigen en stroomlijnen van de vergunningsprocedures voor energie-infrastructuur, zoals netten, opslag en laadstations, en voor hernieuwbare energie, om de integratie van hernieuwbare energie te vergroten en de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. Dit is volledig overeenkomstig artikel 37 van het Handvest, op grond waarvan een hoog niveau van milieubescherming en verbetering van de kwaliteit van het milieu moeten worden geïntegreerd in het beleid van de Unie en moeten worden gewaarborgd overeenkomstig het beginsel van duurzame ontwikkeling.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het voorstel houdt geen extra kosten voor de EU-begroting in. Er zijn slechts begrotingsmiddelen nodig voor studies ter ondersteuning van de omzettingscontroles.

Dit voorstel dient tot wijziging van een bestaande richtlijn ter bevordering van hernieuwbare energie, en daarom zijn de administratieve gevolgen en kosten voor de lidstaten naar verwachting matig, aangezien de meeste noodzakelijke structuren en regels al voorhanden zijn. De lidstaten zullen kosten moeten maken voor de uitvoering van de nieuwe verplichting om een digitaal, gecentraliseerd platform voor alle benodigde vergunningen op te zetten en een facilitator aan te stellen, maar mettertijd zullen deze investeringen de administratieve kosten en werklast verminderen. Bovendien zal de algehele stroomlijning van de procedures naar verwachting aanzienlijke kostenbesparingen voor de lidstaten opleveren. In dit verband moet er ook rekening mee worden gehouden dat alle kosten die voortvloeien uit de verdere toename van de uitrol en integratie van hernieuwbare energie zullen worden gecompenseerd door andere economische, ecologische en sociale voordelen, zoals een grotere leveringszekerheid door de vervanging van geïmporteerde fossiele brandstoffen uit derde landen, en een grotere weerbaarheid tegen externe effecten, terwijl tegelijkertijd wordt bijgedragen aan de koolstofput en de vermindering van luchtverontreiniging.

Dit voorstel wijzigt eveneens de bestaande richtlijnen inzake milieueffectbeoordeling, het behoud van wilde vogels en natuurlijke habitats, en het behoud van wilde fauna en flora. De wijzigingen in de richtlijnen inzake het behoud van wilde vogels en natuurlijke habitats en van wilde fauna en flora brengen geen kosten met zich mee. Van de wijzigingen die in de milieueffectbeoordeling worden aangebracht, zal de maatregel die een databank met alle relevante milieugegevens en -informatie vereist, enige kosten met zich meebrengen, ook al beschikken sommige lidstaten al over dergelijke databanken. Voor de overige wijzigingen worden de administratieve gevolgen en kosten dan ook als matig ingeschat, aangezien de meeste noodzakelijke structuren en regels al voorhanden zijn.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Na vaststelling van deze wijzigingsrichtlijn door de medewetgevers zal de Commissie tijdens de omzettingstermijn de volgende maatregelen nemen om die omzetting te vergemakkelijken:

- Zich beschikbaar houden voor bilaterale bijeenkomsten en telefoongesprekken met lidstaten bij specifieke vragen over de omzetting van de richtlijn.

- Uitleg en technische ondersteuning verstrekken aan lidstaten via de onlinetool die vertegenwoordigers van lidstaten kunnen gebruiken voor vragen.
- In voorkomend geval aanbevelingen en richtsnoeren inzake vergunningverlening actualiseren.

Na het verstrijken van de omzettingstermijnen zal de Commissie uitvoerig beoordelen of de lidstaten deze richtlijn volledig en juist hebben omgezet.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaak Commissie/België (zaak C-543/17) moeten de lidstaten hun kennisgeving van de nationale omzettingsmaatregelen vergezeld doen gaan van voldoende duidelijke en nauwkeurige informatie waarin wordt aangegeven bij welke bepalingen in het nationale recht welke bepalingen van een richtlijn worden omgezet. Dit geldt voor elke verplichting en niet slechts artikelsgewijs. Wanneer de lidstaten aan deze verplichting voldoen, hoeven zij de Commissie in beginsel geen verdere toelichtende stukken over de omzetting te sturen.

- **Artikelsgewijze toelichting**

Wijzigingen van Richtlijn (EU) 2018/2001 (artikel 1 van dit voorstel)

- Artikel 2 van Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt gewijzigd om enkele definities in te voeren.
- Artikel 15 quater van Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt gewijzigd om lidstaten te verplichten geen grote gebieden aan te wijzen waar de installatie van hernieuwbare-energieprojecten a priori niet mogelijk is om milieuredenen, waaronder landschapsbescherming.
- Artikel 15 quinquies van Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt gewijzigd om maatregelen in te voeren waarmee de lidstaten ervoor moeten zorgen dat een deel van de voordelen van hernieuwbare-energieprojecten ten goede komt aan lokale burgers en gemeenschappen, en om de lidstaten te verplichten een onafhankelijke facilitator aan te wijzen en te financieren om de dialoog tussen de projectontwikkelaar en het publiek te bevorderen.
- Artikel 16 van Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt gewijzigd om de lidstaten te verplichten op nationaal niveau een centraal digitaal portaal op te zetten voor alle stappen van de vergunningsprocedures voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie, opslag en netten. Dit portaal zal ook toegang hebben tot alle gegevens over waarnemingen van soorten en andere milieu- en geologische gegevens die door de bevoegde milieuautoriteiten ter beschikking worden gesteld overeenkomstig artikel 10, lid 3, van Verordening [xxxxx] van het Europees Parlement en de Raad.
- Artikel 16 ter van Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt gewijzigd om de verwijzing naar het opzettelijk doden of verstoren van de soort te schrappen wanneer de nodige mitigerende maatregelen zijn genomen om stilzwijgende goedkeuring voor de vergunningsprocedure in te voeren buiten gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie.
- Artikel 16 quater van Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt gewijzigd om specifieke regels op te nemen om repowering te vergemakkelijken ondanks veranderingen

in landgebruik, en om de milieueisen voor repowering van windenergieprojecten te stroomlijnen indien geen extra landoppervlak wordt gebruikt.

- Artikel 16 quinquies van Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt gewijzigd om de vergunningsregels te stroomlijnen met betrekking tot de vergunningsprocedure voor kleinschalige zonne-energie-installaties en zonne-energie-installaties op kunstmatige constructies.
- Artikel 16 septies van Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt gewijzigd teneinde de mogelijkheid voor lidstaten om de toepassing van hoger openbaar belang te beperken, te schrappen en om de toepassing van het vermoeden van hoger openbaar belang uit te breiden tot conflicten waarbij de desbetreffende belangen verder gaan dan milieubelangen.
- Artikel 16 octies wordt ingevoegd in Richtlijn (EU) 2018/2001 om het toepassingsgebied te specificeren van de beoordeling van bevredigende alternatieve oplossingen en van de eis om compenserende maatregelen toe te passen in het kader van de relevante milieuwetgeving van de Unie.
- Artikel 16 nonies wordt ingevoegd in Richtlijn (EU) 2018/2001 om de vergunningsprocedure voor standalone-energieopslag anders dan waterstofopslag, te regelen.
- Artikel 16 decies wordt ingevoegd in Richtlijn (EU) 2018/2001 om de procedure voor vergunningverlening voor laadstations te regelen.
- Artikel 16 undecies wordt ingevoegd in Richtlijn (EU) 2018/2001 om de vergunningsprocedure voor de hybridisatie van hernieuwbare-energie-installaties te regelen.
- Artikel 17 van Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt gewijzigd om alle bepalingen inzake netaansluiting te consolideren, het toepassingsgebied ervan uit te breiden en duidelijke regels in te voeren met betrekking tot de vergunningsprocedures voor netaansluitingen, met inbegrip van gerichte termijnen voor de aansluiting van bepaalde projecten.

Wijzigingen van Richtlijn (EU) 2019/944 (artikel 2 van dit voorstel)

- Artikel 8 van Richtlijn (EU) 2019/944 wordt gewijzigd voor de regulering van de vergunningsprocedure voor transmissie- en distributiesysteeminfrastructuur, met de invoering van het vereiste van voldoende middelen voor nationale instanties, termijnen voor vergunningsprocedures, stilzwijgende goedkeuring voor administratieve besluiten, een termijn voor verzoeken om gegevens van instanties aan projectontwikkelaars, een tijdelijk vermoeden van een hoger openbaar belang voor elektriciteitsnetten, een tijdelijke vrijstelling voor de renovatie, modernisering of repowering van bestaande transmissie- en distributienetten van milieueffectbeoordelingen en passende beoordelingen, aspecten in verband met de beoordeling van projecten in het kader van Richtlijn 2000/60/EG en de beoordeling van stikstofemissies die kan worden uitgevoerd om te voldoen aan Richtlijn 92/43/EEG en om milieubeoordelingen tot nieuwe activa te beperken. Tot slot wordt het artikel gewijzigd om de lidstaten te verplichten digitale platforms op te zetten voor het afhandelen van vergunningsaanvragen. Deze platforms zullen ook toegang hebben tot alle gegevens over waarnemingen van soorten en andere ecologische en geologische gegevens die door de bevoegde milieuautoriteiten ter beschikking

worden gesteld, overeenkomstig artikel 10, lid 3, van Verordening [xxxxx] van het Europees Parlement en de Raad.

- Artikel 8 bis wordt ingevoegd in Richtlijn (EU) 2019/944 om het toepassingsgebied te specificeren van de beoordeling van bevredigende alternatieve oplossingen en van de eis om compenserende maatregelen toe te passen in het kader van de relevante milieuwetgeving van de Unie.
- Artikel 40 bis wordt in Richtlijn (EU) 2019/944 ingevoegd met het oog op de regulering van netontwikkelingen en bevoegdheden om investeringsbeslissingen te nemen op nationaal niveau. Dit artikel vervangt het bestaande artikel 51 met het oog op de verduidelijking van de juridische toepassing van de relevante bepalingen en beoogt een volledige samenhang met de recente wijzigingen in Richtlijn (EU) 2024/1788 en de TEN-E-verordening te waarborgen.
- Artikel 51 van Richtlijn (EU) 2019/944, betreffende netontwikkeling en bevoegdheden om investeringsbeslissingen te nemen, wordt geschrapt, aangezien dit zal worden geregeld door het nieuwe artikel 40 bis.

Wijzigingen van Richtlijn (EU) 2024/1788 (artikel 3 van dit voorstel)

- Artikel 8 van Richtlijn (EU) 2024/1788 wordt gewijzigd om het vereiste in te voeren van voldoende middelen voor nationale autoriteiten, stilzwijgende goedkeuring voor administratieve besluiten, een termijn voor verzoeken om gegevens van autoriteiten aan projectontwikkelaars, en een vereiste voor digitale platforms om vergunningsprocedures af te handelen.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 en (EU) 2024/1788 wat betreft het versnellen van vergunningsprocedures

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 192, lid 1, en artikel 194, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's²,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Trage en ingewikkelde vergunningsprocedures, ook voor netaansluitingen, behoren tot de belangrijkste factoren die tot vertragingen bij de ontwikkeling van energieprojecten leiden. De aanleg van elektriciteitstransmissienetten duurt ongeveer tien jaar, waarbij vergunningverlening goed is voor meer dan de helft van de benodigde tijd. Evenzo kan de duur van het verlenen van vergunningen voor hernieuwbare-energieprojecten nog steeds tot negen jaar oplopen, afhankelijk van de lidstaat en de betrokken technologie. De aanleg van opslaginstallaties kan, afhankelijk van de technologie, één tot zeven jaar in beslag nemen. De vergunningsprocedures voor de bouw of transformatie van laadstations langs snelwegen en in depots kunnen in sommige lidstaten tot twee jaar in beslag nemen. De trage vergunningverlening is onder meer te wijten aan versnipperde administratieve systemen bij meerdere autoriteiten, onvoldoende personeel bij de autoriteiten, de duur van milieubeoordelingen, een gebrek aan publieke aanvaarding, beperkte digitalisering en beschikbaarheid van gegevens, en administratieve en gerechtelijke procedures.
- (2) De afgelopen jaren zijn op het niveau van de Unie nieuwe maatregelen ingevoerd om de vergunningverlening voor hernieuwbare-energieprojecten en, tot op zekere hoogte, infrastructuurprojecten te versnellen. In 2022 is Verordening (EU) 2022/2577 van de Raad³ vastgesteld om de vergunningsprocedures voor hernieuwbare-energieprojecten

---

¹ PB C van , blz. .

² PB C van , blz. .

³ Verordening (EU) 2022/2577 van de Raad van 22 december 2022 tot vaststelling van een kader om de inzet van hernieuwbare energie te versnellen, PB L 335 van 29.12.2022, blz. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj>.

en bijbehorende infrastructuurprojecten te versnellen. De gedeeltelijke toepassing ervan is bij Verordening (EU) 2024/223 van de Raad⁴ verlengd tot 30 juni 2025. Bovendien is Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad⁵ gewijzigd bij Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad⁶ om de administratieve procedures voor de vergunningverlening voor hernieuwbare-energie-installaties te stroomlijnen door de invoering van een alomvattend vergunningskader, met kortere termijnen en eenvoudigere regels. De gewijzigde richtlijn omvatte verplichtingen om gebieden in kaart te brengen, gebieden aan te wijzen voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie waar de milieueffecten van projecten naar verwachting gering zullen zijn en waarvoor dus snellere en eenvoudigere regels kunnen gelden, en facultatieve maatregelen om gebieden voor de versnelde uitrol van infrastructuurprojecten vast te stellen, waarbij deze projecten onder bepaalde voorwaarden zijn vrijgesteld van een milieueffectbeoordeling, zoals het uitvoeren van een strategische milieubeoordeling van het gebied.

- (3) Het is nodig om de administratieve vergunningsprocedures op een gecoördineerde en geharmoniseerde manier verder te vereenvoudigen en te verkorten, om ervoor te zorgen dat de Unie haar ambitieuze klimaat- en energiedoelstellingen voor 2030 en de doelstelling van klimaatneutraliteit tegen 2050 verwezenlijkt. Richtlijn (EU) 2018/2001 ging niet in op belangrijke kwesties die de vergunningsprocedures en de integratie van hernieuwbare-energiebronnen in het systeem aanzienlijk vertragen, zoals trage vergunningsprocedures voor netten, standalone-energieopslag of laadstations, gebrek aan publieke aanvaarding of onvoldoende digitalisering van procedures. Bovendien bevatte die richtlijn slechts enkele van de maatregelen van Verordening (EU) 2022/2577, terwijl verschillende belangrijke daarin opgenomen maatregelen die niet langer van toepassing zijn, ontbreken, zoals die om de prioriteit van hernieuwbare-energieprojecten uit te breiden tot meer dan alleen milieuaspecten en die om de naleving van bepaalde milieuvoorschriften te stroomlijnen. Tot slot zijn enkele gerichte wijzigingen van bestaande maatregelen van Richtlijn (EU) 2018/2001 nodig om de volledige doeltreffendheid ervan te waarborgen.
- (4) Artikel 15 quater van Richtlijn (EU) 2018/2001 voert voor de lidstaten de verplichting in om gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie aan te wijzen voor ten minste één hernieuwbare-energie technologie. Met het oog op die aanwijzing kunnen de lidstaten bepaalde gebieden uitsluiten als gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie vanwege hun hoge milieuwaarde en kwetsbaarheid. Om de doelstellingen van de aanwijzing van gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie niet te ondermijnen, mogen de lidstaten echter geen grote gebieden aanwijzen waar de installatie van hernieuwbare-energieprojecten a priori niet mogelijk is om milieuredenen, waaronder de bescherming van het landschap, aangezien die projecten moeten worden onderworpen aan de relevante specifieke

---

⁴ Verordening (EU) 2024/223 van de Raad van 22 december 2023 tot wijziging van Verordening (EU) 2022/2577 tot vaststelling van een kader om de inzet van hernieuwbare energie te versnellen (PB L, 2024/223, 21.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/223/oj>).

⁵ Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

⁶ Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad (PB L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

milieubeoordelingen waarmee de potentiële milieueffecten kunnen worden geïdentificeerd en aangepakt.

- (5) Ondeugdelijke processen voor inspraak van het publiek, die leiden tot verzet in de vorm van administratieve en gerechtelijke procedures, blijven de uitvoering van belangrijke energieprojecten vertragen. Deze procedures leiden tot extra stappen buiten de voorziene termijnen voor administratieve vergunningsprocedures, wat onvoorziene vertragingen veroorzaakt waarvan de duur varieert naargelang de snelheid van de gerechtelijke procedures in de betrokken lidstaat. Het gebrek aan publieke aanvaarding is een van de belangrijkste belemmeringen voor vergunningsprocedures voor hernieuwbare energie en dus voor de aanvaarding door de markt. Door te zorgen voor publieke inspraak van lokale gemeenschappen in hernieuwbare-energieprojecten, met name de grotere projecten, kan de publieke aanvaarding worden vergroot. Daarom moeten de lidstaten maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de voordelen van grote hernieuwbare-energieprojecten worden gedeeld met lokale burgers en gemeenschappen door middel van directe of indirecte participatie, zonder afbreuk te doen aan de vrije keuze van leverancier overeenkomstig artikel 4 van Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad⁷. Dergelijke maatregelen kunnen bestaan uit maatregelen voor directe financiële participatie, in verschillende vormen, zoals regelingen voor mede-eigendom, onder meer via samenwerking met energiegemeenschappen; crowdfundingregelingen, regelingen voor zelfverbruik van hernieuwbare energie of voor energiedeling, of maatregelen voor indirecte financiële participatie, zoals het bevorderen van contracten en het scheppen van banen voor de lokale gemeenschappen, met inbegrip van opleidingsprogramma's; fondsen ten behoeve van gemeenschapsvoordelen; financiële compensatie voor lokale gemeenschappen in de nabijheid van het project; aanleg en onderhoud van de openbare infrastructuur in de nabijheid van het project; kortingen op de elektriciteitsprijs, of steun voor kwetsbare klanten en mensen die door energiearmoede worden getroffen.
- (6) Lokaal verzet, vaak voortkomend uit een gebrek aan transparantie, en onvoldoende betrokkenheid van de gemeenschap kunnen leiden tot vertragingen in de vergunningsprocedures en daaruit voortvloeiende rechtszaken. Vroegtijdige en passende betrokkenheid van het publiek is een duidelijke succesfactor bij hernieuwbare-energieprojecten, zoals aangegeven in Aanbeveling (EU) 2024/1343 van de Commissie⁸. Een professionele onafhankelijke facilitator kan de inzet van grote hernieuwbare-energie-installaties van meer dan 10 MW versnellen door, waar nodig, voorafgaand aan en tijdens de vergunningsprocedures overleg tussen de projectontwikkelaars en de lokale gemeenschappen te bevorderen, met als doel de dialoog te stimuleren en consensus te bereiken tussen de betrokken partijen gedurende het hele proces en juridische geschillen te voorkomen. De facilitator moet een derde partij zijn, onafhankelijk van de betrokken partijen, en mag geen financiële belangen

---

⁷ Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

⁸ Aanbeveling (EU) 2024/1343 van de Commissie van 13 mei 2024 over het versnellen van de procedures voor de verlening van vergunningen voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en gerelateerde infrastructuurprojecten (PB L, 2024/1343, 21.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1343/oj>).

hebben die verband houden met de ontwikkelaar of de gemeenschap waar het project zich bevindt.

- (7) Het gebrek aan middelen van vergunningverlenende instanties en het gebrek aan digitalisering van de vergunningsprocedures en beschikbaarheid van gegevens zijn knelpunten die de vergunningsprocedures vertragen. Digitalisering en een passend gebruik van kunstmatige intelligentie zijn essentiële instrumenten om de procedures te versnellen en de efficiëntie voor alle betrokken partijen te vergroten. Hierdoor kunnen de instanties aanvragen sneller behandelen en hebben projectontwikkelaars vanaf het begin snel toegang tot duidelijke informatie over de stappen en vereisten van de procedure, wat de transparantie en monitoring ten goede komt. De digitalisering van vergunningsprocedures loopt echter achter, omdat deze vaak versnipperd is over procedures en stappen bij de verschillende bevoegde instanties en er in de meeste lidstaten geen uniform digitaal proces bestaat⁹. Bovendien wordt vaak meer dan één digitaal portaal gebruikt om dezelfde projectaanvraag te behandelen en is de interoperabiliteit niet altijd gewaarborgd. Dit leidt tot hoge administratieve lasten voor projectontwikkelaars, beperkte interne coördinatie tussen autoriteiten die zich op verschillende niveaus bezighouden met vergunningsprocedures, onduidelijkheid over de status van de aanvraag en onduidelijkheid over de knelpunten die de vergunningsprocedures vertragen. De lidstaten moeten op nationaal niveau een centraal digitaal portaal opzetten voor alle stappen van de vergunningsprocedures voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie, opslag en netten, zodat dit bijdraagt tot een uniformere digitalisering en meer interoperabiliteit en transparantie tussen de verschillende vergunningverlenende instanties in de lidstaten, en uiteindelijk de vergunningsprocedures versnelt. Het moet ook het proces vereenvoudigen door aanvragers in staat te stellen hun aanvraag in te dienen via een centraal portaal dat de aanvragen automatisch toewijst aan de bevoegde instantie, die deze rechtstreeks in het portaal behandelt, waardoor tussenstappen op papier worden vermeden. Het portaal moet over functies beschikken, onder meer door middel van kunstmatige intelligentie, waarmee het centrale contactpunt, andere autoriteiten en aanvragers de status van de aanvraag en eventuele vertragingen kunnen controleren, evenals de naleving van de termijnen van vergunningverlening. Bovendien moet het mogelijk zijn statistieken te genereren om de algemene voortgang van de vergunningsprocedures in de lidstaten te controleren. Voor de opslag en communicatie van de relevante gegevens die via het portaal worden verzameld, moet een interoperabel formaat worden gekozen. Het portaal moet de taken van het centrale contactpunt vergemakkelijken, dat toegang moet hebben tot alle relevante gegevens en informatie.
- (8) Snellere en kortere termijnen voor vergunningsprocedures moeten gepaard gaan met aanvullende maatregelen die de doeltreffendheid ervan in de praktijk waarborgen. Bij administratieve stilzwijgende goedkeuring wordt een aanvraag automatisch goedgekeurd als de overheid niet binnen een wettelijk vastgestelde termijn handelt, en dit is daarom een nuttig instrument om verzuim van de overheid aan te pakken door het stilzwijgen van de overheid rechtsgeldig te maken. Bij Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt stilzwijgende goedkeuring voor bepaalde besluiten ingevoerd, namelijk voor tussenstappen in de vergunningsprocedure in gebieden voor de versnelde uitrol van

---

⁹ Europese Commissie: Directoraat-generaal Energie, COWI, Eclareon en Prognos, “Monitoring the implementation of the Commission recommendation and guidance on speeding up permit-granting procedures for renewable energy and related infrastructure projects” — Final report, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2025, blz. 31.

hernieuwbare energie, en voor de definitieve vergunningen voor alle kleinschalige zonne-energie-installaties met een capaciteit van minder dan 100 kW. Aangezien de uitrol van hernieuwbare-energiebronnen moet worden versneld en de uitvoering in voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie aangewezen gebieden een tijdrovend proces is, is het passend om deze maatregel ook toe te passen in de vergunningsprocedures die van toepassing zijn op projecten buiten gebieden voor versnelde uitrol. In deze procedures moeten de lidstaten ervoor zorgen dat het beginsel van administratieve stilzwijgende goedkeuring wordt toegepast, ook voor definitieve besluiten, met uitzondering van milieubeslissingen. Om een doeltreffende toepassing van deze maatregel te waarborgen en de rechten van derden op rechterlijke bescherming te garanderen, moeten de relevante instanties bekendmaken dat een besluit stilzwijgend is goedgekeurd.

- (9) Repowering van bestaande elektriciteitscentrales die gebruikmaken van hernieuwbare energie kan in aanzienlijke mate bijdragen tot de verwezenlijking van de streefcijfers voor hernieuwbare energie. Aangezien bestaande elektriciteitscentrales die gebruikmaken van hernieuwbare energie voor het grootste deel zijn geïnstalleerd op locaties met een aanzienlijk potentieel aan hernieuwbare-energiebronnen, kan repowering ervoor zorgen dat deze locaties in gebruik blijven, waardoor een efficiënt landgebruik en een efficiënte exploitatie van de beste hernieuwbare-energiebronnen worden gewaarborgd. Dit geldt met name voor onshorewindenergie, vooral omdat in Europa veel windparken op land het einde van hun contracten voor elektriciteitsopwekking naderen en dat 26 GW aan bestaande windparken al meer dan 20 jaar in bedrijf is¹⁰. Repowering biedt nog meer voordelen, zoals een bestaande netaansluiting, een waarschijnlijk grotere mate van publieke aanvaarding en kennis van de verwachte milieueffecten. Aangezien repowering van windparken vaak leidt tot een lager aantal turbines dat op dezelfde locatie wordt geïnstalleerd, zijn de milieueffecten van gerepowerde windparken beperkt. Daarom moeten de eisen inzake milieuonderzoeken of milieueffectbeoordeling worden versoepeld of zelfs worden opgeheven wanneer repowering van een bestaand windpark geen extra grondoppervlakte vereist, de totale capaciteit van de installatie vergroot en voldoet aan de toepasselijke mitigerende milieumaatregelen die voor de oorspronkelijke windenergie-installatie zijn vastgesteld.
- (10) Installaties voor zelfverbruik, met inbegrip van die voor gezamenlijk optredende zelfverbruikers en lokale energiegemeenschappen, dragen ook bij tot een lagere totale vraag naar aardgas, tot een weerbaarder systeem en tot de verwezenlijking van de streefdoelen van de Unie op het gebied van hernieuwbare energie. De installatie van apparatuur voor zonne-energie en energieopslag op één locatie met een capaciteit van minder dan 100 kW heeft waarschijnlijk geen significante nadelige gevolgen voor het milieu of het elektriciteitsnet en levert geen veiligheidsproblemen op. Verder is er voor kleine installaties doorgaans geen capaciteitsuitbreiding op het netaansluitpunt nodig. Om de inzet van kleinschalige apparatuur voor zonne-energie en energieopslag op één locatie verder te versnellen, mogen de lidstaten geen administratieve vergunningen voor deze installaties eisen, met uitzondering van de vergunningen voor netaansluitingen, zoals reeds het geval is in verschillende lidstaten. Door de wetgeving van de Unie af te stemmen op bestaande beste praktijken moet de inzet van deze installaties op een geharmoniseerde manier verder kunnen worden versneld. De installatie van apparatuur voor zonne-energie en energieopslag op één locatie met een

---

¹⁰ WindEurope, 2024 Statistics and the outlook for 2025-2030.

capaciteit van meer dan 100 kW in bestaande of toekomstige kunstmatige constructies geeft doorgaans geen aanleiding tot bezorgdheid in verband met concurrerend ruimtegebruik of milieueffecten. Voor deze installaties moeten daarom kortere vergunningsprocedures gelden en zij moeten, met passende waarborgen, worden vrijgesteld van de verplichte milieueffectbeoordeling overeenkomstig Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad¹¹.

- (11) Hernieuwbare energie speelt een sleutelrol in de decarbonisatie van het energiesysteem van de Unie door onmiddellijke oplossingen te bieden ter vervanging van op fossiele brandstoffen gebaseerde energie, en draagt bij tot lagere energieprijzen en grotere energiezekerheid. Daarom mag de goedkeuring van hernieuwbare-energieprojecten niet al te gemakkelijk worden geblokkeerd door het loutere bestaan van enige vorm van belangenconflict. De lidstaten moeten installaties voor hernieuwbare energie en infrastructuur, zoals op één locatie geplaatste en standalone-opslagfaciliteiten en de bijbehorende netten en laadstations, bevorderen door het bestaande vermoeden dat geldt voor conflicten met milieubelangen uit te breiden tot alle andere belangenconflicten, met uitzondering van belangen van cultureel erfgoed en wanneer het duidelijk is dat die conflicterende belangen voorrang moeten krijgen ondanks de belangrijke voordelen van hernieuwbare energie. Hernieuwbare-energieprojecten moeten, wanneer wordt vermoed dat zij een hoger openbaar belang dienen dan niet aan het milieu gerelateerde belangen, voorrang krijgen en worden goedgekeurd. Om een geharmoniseerde toepassing van dit weerlegbaar vermoeden te waarborgen, mogen de lidstaten geen uitzonderingen invoeren bij alle soorten conflicten waarmee zij te maken hebben, met inbegrip van milieuconflicten.
- (12) Om de invoering van hernieuwbare-energiebronnen, de daarmee verband houdende activa en de aansluiting ervan op het net te versnellen, is het passend om ook te specificeren hoe aan de overige voorwaarden voor de toepassing van specifieke afwijkingen, zoals bepaald in de milieuwetgeving van de Unie, kan worden voldaan. Voor de toepassing van de relevante milieuwetgeving van de Unie moet met name bij de beoordeling of er bevredigende alternatieve oplossingen voor het specifieke hernieuwbare-energieproject bestaan, het toepassingsgebied van die beoordeling worden beperkt tot alternatieve oplossingen die ervoor zorgen dat de doelstellingen van het project in kwestie binnen hetzelfde of een vergelijkbaar tijdschema worden bereikt, zonder dat dit tot aanzienlijk hogere kosten leidt. Bij het vergelijken van het tijdschema en de kosten van bevredigende alternatieve oplossingen moeten de bevoegde instanties rekening houden met de noodzaak om hernieuwbare energie op een versnelde en kosteneffectieve manier uit te rollen overeenkomstig de prioriteiten die zijn vastgelegd in hun geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen en de actualiseringen daarvan, die zijn ingediend overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad¹², en met de verwachte

---

¹¹ Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (PB L 26 van 28.1.2012, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

¹² Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 663/2009 en (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU en 2013/30/EU van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2009/119/EG en (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

snelheid waarmee die prioriteiten kunnen worden verwezenlijkt. Evenzo is het bij de toepassing van de betrokken afwijking overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG van de Raad ¹³, passend dat de bevoegde instanties in bepaalde gerechtvaardigde gevallen waarin redelijkerwijs kan worden aangetoond dat het betrokken plan of project geen onomkeerbare gevolgen heeft voor de ecologische processen die essentieel zijn voor het behoud van de structuur en functies van het gebied, dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk niet in het gedrang komt, de ecologische integriteit van het gebied behouden blijft en een hoog niveau van bescherming van de Natura 2000-gebieden wordt gewaarborgd, toestaan dat de compenserende maatregelen gelijktijdig met de uitvoering van dat plan of project worden uitgevoerd.

- (13) De versnelde invoering van standalone-energieopslag is van cruciaal belang om de flexibiliteit van het energiesysteem te vergroten en de integratie van hernieuwbare-energieproductie in het systeem te waarborgen. Voor standalone-opslag moeten daarom van versnelde vergunningsprocedures gelden. Kleinschalige energieopslag met een capaciteit van minder dan 100 kW heeft waarschijnlijk geen significante negatieve effecten op het milieu of het net en zal naar verwachting geen aanleiding geven tot bezorgdheid over concurrerend ruimtegebruik. In dit licht is het passend om de vergunningsprocedures voor dit type opslag te stroomlijnen door alle administratieve vergunningen, met uitzondering van de vergunning voor netaansluitingen, af te schaffen en deze installaties, met passende waarborgen, vrij te stellen van de verplichting om een milieueffectbeoordeling uit te voeren overeenkomstig Richtlijn 2011/92/EU. Ook de invoering van energieopslag met een capaciteit van meer dan 100 kW moet worden versneld. Daarom is het passend de vergunningsprocedure te stroomlijnen door een totale maximumtermijn van zes maanden vast te stellen, behalve voor pompopslag van waterkracht, die aan strengere milieueisen moet voldoen en daarom een langere totale maximumtermijn vereist. Om de integratie in het systeem van hernieuwbare-energieproductie te waarborgen, moeten de flexibele bronnen, met name accu's van elektrische voertuigen, worden uitgebreid, aangezien deze kunnen bijdragen tot een verschuiving van de piekvraag naar elektriciteit en de vermindering van netcongestie. Hiertoe moet een snellere en gemakkelijker uitrol van laadinfrastructuur langs de wegen verder worden bevorderd, met name voor auto's, bestelwagens, vrachtwagens, bussen of motorfietsen, en plug-in hybride of volledig elektrische voertuigen. Voor zowel wisselstroom- als gelijkstroomlaadstations moeten versnelde vergunningsprocedures gelden, met inbegrip van vergunningen voor netaansluitingen. Kleine laadstations met een capaciteit van minder dan 100 kW hebben waarschijnlijk geen significante negatieve effecten op het milieu of het elektriciteitsnet en zullen naar verwachting geen problemen opleveren in verband met concurrerend ruimtegebruik. In dit licht is het passend om de vergunningsprocedures voor deze laadstations te stroomlijnen door alle administratieve vergunningen, met uitzondering van de vergunning voor netaansluitingen, af te schaffen en deze installaties, met passende waarborgen, vrij te stellen van de verplichting om een milieueffectbeoordeling uit te voeren overeenkomstig Richtlijn 2011/92/EU. Ook de invoering van laadstations met een capaciteit van meer dan 100 kW moet worden versneld. Daarom is het passend om de vergunningsprocedure hiervoor te stroomlijnen door een totale maximumtermijn van zes maanden vast te stellen.

---

¹³ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PB L 206 van 22.7.1992, blz. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

- (14) Het verkrijgen van vergunningen voor netaansluitingen is een cruciaal en vaak tijdrovend onderdeel van de procedures voor de bouw en exploitatie van een hernieuwbare-energie-installatie. Het is daarom passend om de termijnen voor de netaansluitingsprocedures voor bepaalde kleinschalige hernieuwbare-energieprojecten, opslaginstallaties en laadstations, en de repowering en hybridisatie van hernieuwbare-energieprojecten verder te stroomlijnen en duidelijke regels in te voeren met betrekking tot de verplichtingen van de systeembeheerders tijdens de vergunningsprocedures.
- (15) In het rapport-Draghi over het concurrentievermogen van de EU en het actieplan voor betaalbare energie¹⁴ wordt het positieve effect erkend van recente hervormingen om de vergunningsprocedures te versnellen. In het rapport worden de langdurige en onzekere vergunningsprocedures voor netten echter ook aangemerkt als een belangrijk obstakel voor een snellere installatie van de nodige nieuwe capaciteit teneinde investeringen in schone energie mogelijk te maken en de energiekosten in de EU te verlagen. Hoewel Richtlijn (EU) 2018/2001, Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad¹⁵ en Verordening (EU) 2022/869 van het Europees Parlement en de Raad¹⁶ specifieke regels voor vergunningsprocedures omvatten, hebben deze regelingen geen betrekking op algemene elektriciteitsnetinfrastructuur. Daarom moeten algemene voorschriften voor vergunningsprocedures voor infrastructuur voor elektriciteitstransmissie- en -distributiesystemen worden opgenomen in Richtlijn (EU) 2019/944, met name in de vorm van voorschriften voor de lidstaten om een maximale duur van dergelijke procedures te waarborgen en voorschriften vast te stellen die helpen om die termijnen te halen. Verordening (EU) 2022/869 en Richtlijn (EU) 2018/2001 bevatten regels voor de vergunningverlening voor bepaalde energieprojecten. In geval van tegenstrijdigheid tussen die regels en de in deze richtlijn vastgestelde regels voor de vergunningverlening voor bepaalde elektriciteitsprojecten, moeten de eerstgenoemde regels voorrang krijgen.
- (16) Het gebrek aan middelen bij de nationale autoriteiten en de beperkte digitalisering van de vergunningsprocedures leiden tot vertragingen bij de vergunningverlening voor elektriciteitsinfrastructuur en productieactiva. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat deze instanties over voldoende personele, financiële en technische middelen, waaronder vaardigheden, en digitale beheersinstrumenten en -systemen beschikken om binnen de in de richtlijn vastgestelde termijnen beslissingen te kunnen nemen.
- (17) De vergunningsprocedures uit hoofde van Richtlijn (EU) 2019/944 moeten duidelijk, efficiënt en transparant zijn en moeten stroken met de uitvoering van het bestaande ontwikkelingsplan voor het distributienet en het tienjarig ontwikkelingsplan voor het

---

¹⁴ Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Actieplan voor betaalbare energie — De werkelijke waarde van onze energie-unie ontsluiten om betaalbare, efficiënte en schone energie voor alle Europeanen te waarborgen" (COM(2025) 79 final).

¹⁵ Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2023/1791 en tot intrekking van Richtlijn 2009/73/EG ([PB L, 2024/1788, 15.7.2024](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

¹⁶ Verordening (EU) 2022/869 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende richtsnoeren voor de trans-Europese energie-infrastructuur, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943, en Richtlijnen 2009/73/EG en (EU) 2019/944, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 347/2013 ([PB L 152 van 3.6.2022, blz. 45](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

transmissienet. Van de lidstaten wordt dan ook verwacht dat zij objectieve en niet-discriminerende criteria en procedures voor vergunningverlening vaststellen en publiceren, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de veiligheid en beveiliging van het elektriciteitssysteem, het landgebruik, energie-efficiëntie, specifieke kenmerken van de vergunningaanvrager, de vermindering van emissies, het belang van een versnelde uitrol van energie-infrastructuur om klimaatneutraliteit te bereiken, en alternatieven voor het project.

- (18) Gezien de urgentie van de ontwikkeling van elektriciteitsinfrastructuur wordt van de lidstaten verwacht dat zij ervoor zorgen dat bij vergunningsprocedures rekening wordt gehouden met de kenmerken van een project bij de beoordeling van de noodzaak, of het ontbreken daarvan, om beoordelingen, waaronder milieubeoordelingen, uit te voeren of studies, vergunningen of verslagen op te stellen. De bevoegde nationale instanties moeten beoordelingen en verzoeken om informatie van projectontwikkelaars tot het strikt noodzakelijke beperken en dubbel werk zoveel mogelijk vermijden.
- (19) Om de voorspelbaarheid en zekerheid over de duur en de kosten van vergunningsprocedures in het kader van Richtlijn (EU) 2019/944 te vergroten, moeten verzoeken om informatie en documentatie van aanvragers concreet, specifiek en tijdsgebonden zijn. Als zodanig moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de nationale autoriteiten de relevante informatie voor de afgifte van de vergunning binnen een vooraf vastgestelde termijn vanaf de ontvangst van de aanvraag bij de aanvragers opvragen en de inhoud en details van de opgevraagde informatie of gegevens concreet vaststellen. Na die termijn moeten verzoeken om informatie beperkt blijven tot ontbrekende informatie die eerder door de autoriteit is vastgesteld of opgevraagd, of informatie die niet eerder kon worden opgevraagd omdat deze betrekking heeft op een wezenlijke verandering in de omstandigheden die zich heeft voorgedaan nadat voor het project een vergunning is aangevraagd.
- (20) Met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel en de nationale bevoegdheden en procedures moet Richtlijn (EU) 2019/944 een duidelijke termijn vaststellen voor de beslissing van de bevoegde instanties, wat een efficiënte vaststelling en afhandeling van procedures die leiden tot de uitrol van elektriciteitsnetten stimuleert. Niettemin kunnen de lidstaten ernaar streven om waar mogelijk kortere vergunningsprocedures te realiseren, met name wat betreft projecten voor de renovatie, modernisering of repowering van bestaande transmissiesysteeminfrastructuur en de aanleg van nieuwe distributiesysteeminfrastructuur, waarvoor mogelijk minder complexe vergunningsprocedures nodig zijn dan voor nieuwe transmissie-infrastructuur.
- (21) Gezien de urgentie om elektriciteitsnetten aan te leggen om de energie- en klimaatdoelstellingen van de Unie te verwezenlijken en de termijnen voor vergunningsprocedures te vergezellen van maatregelen die de doeltreffendheid ervan in de praktijk waarborgen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat, in rechtsgebieden waar het begrip stilzwijgende goedkeuring in het nationale recht bestaat, dit wordt toegepast op administratieve besluiten betreffende elektriciteitsnetprojecten, met uitzondering van milieubeslissingen. Om het recht van derden op rechterlijke bescherming te waarborgen, moeten de bevoegde instanties alle genomen besluiten openbaar maken, met inbegrip van de besluiten die stilzwijgend zijn genomen.
- (22) Teneinde de complexiteit te verminderen, de efficiëntie en transparantie te vergroten en de samenwerking tussen de lidstaten te helpen bevorderen, moeten er contactpunten zijn voor exploitanten van elektriciteitstransmissie- of -distributiesystemen, die netprojecten of andere netactiva bevorderen totdat een besluit is genomen. Deze

contactpunten zijn verantwoordelijk voor het faciliteren en begeleiden van aanvragers bij de vergunningsprocedures voor dit soort infrastructuur. In het kader van vereenvoudiging kan de lidstaat, indien hij dit passend en efficiënter acht, deze verantwoordelijkheid beleggen bij de in artikel 8 van Verordening (EU) 2022/869 bedoelde nationale bevoegde instanties, aangezien deze instanties deze rol reeds vervullen met betrekking tot de vergunningverlening voor infrastructuurprojecten van gemeenschappelijk belang en projecten van wederzijds belang. Bij het samenvoegen van deze taken moeten de lidstaten er in het bijzonder op letten dat de contactpunten over voldoende personeel beschikken en de nodige middelen en capaciteit hebben om de taken waarvoor zij verantwoordelijk zijn, uit te voeren.

- (23) Vanwege hun rol bij de integratie van hernieuwbare energiebronnen, flexibiliteitsoplossingen, energieopslag en het mogelijk maken van elektrificatie in het algemeen, is de infrastructuur voor elektriciteitstransmissie- of -distributiesystemen essentieel voor het bereiken van klimaatneutraliteit. Gezien de sleutelrol van de elektriciteitsinfrastructuur om klimaatneutraliteit te bereiken, moeten de lidstaten bij de noodzakelijke beoordelingen per geval ervan uitgaan dat de infrastructuur voor elektriciteitstransmissie of -distributie, met inbegrip van walstroomvoorzieningen in de havens, van hoger openbaar belang is en de volksgezondheid en veiligheid dient, behalve in verband met cultureel erfgoed en wanneer er duidelijke aanwijzingen zijn dat deze projecten aanzienlijke nadelige gevolgen voor het milieu hebben die niet kunnen worden beperkt of gecompenseerd. Infrastructuur voor elektriciteitstransmissie- of -distributiesystemen waarvan wordt vermoed dat zij van hoger openbaar belang is dan niet aan het milieu gerelateerde belangen, moet voorrang krijgen boven niet-milieugebonden belangen en zo snel mogelijk worden goedgekeurd.
- (24) Om de uitrol van hernieuwbare-energienetten te versnellen, is het passend te specificeren hoe aan de overige voorwaarden voor de toepassing van specifieke afwijkingen, zoals bepaald in de milieuwetgeving van de Unie, kan worden voldaan. Met name moet bij de beoordeling of er bevredigende alternatieve oplossingen voor het project voor het elektriciteitsnet bestaan, het toepassingsgebied van die beoordeling worden beperkt tot alternatieve oplossingen die ervoor zorgen dat dezelfde doelstelling binnen hetzelfde of een vergelijkbaar tijdschema wordt bereikt, zonder dat dit tot aanzienlijk hogere kosten leidt. Bij het vergelijken van het tijdschema en de kosten van bevredigende alternatieve oplossingen moeten de bevoegde instanties rekening houden met de noodzaak om netten op een versnelde en kosteneffectieve manier uit te rollen overeenkomstig de prioriteiten die zijn vastgelegd in hun geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen en actualiseringen daarvan, die zijn ingediend overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1999. Evenzo is het bij de toepassing van de desbetreffende afwijking overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG, passend dat de bevoegde instanties in bepaalde gerechtvaardigde gevallen waarin redelijkerwijs kan worden aangetoond dat het betrokken plan of project geen onomkeerbare gevolgen heeft voor de ecologische processen die essentieel zijn voor het behoud van de structuur en functies van het gebied, dat de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk niet in het gedrang komt, de ecologische integriteit van het gebied behouden blijft en een hoog niveau van bescherming van de Natura 2000-gebieden wordt gewaarborgd, toestaan dat de compenserende maatregelen gelijktijdig met de uitvoering van het plan of project worden uitgevoerd.
- (25) Gezien de urgentie van de uitrol van energie-infrastructuur, het belang van het stroomlijnen van vergunningsprocedures en het feit dat milieubeoordelingen de meest

tijdroevende stap zijn in vergunningsprocedures, is het van belang dergelijke beoordelingen tot een minimum te beperken zonder de bescherming van het milieu in gevaar te brengen. De renovatie, modernisering of repowering van bestaande infrastructuur voor transmissie- en distributiesystemen en de uitrol van nieuwe infrastructuur voor distributiesystemen zijn projecten die over het algemeen minimale milieueffecten hebben. Projecten op het gebied van renovatie, modernisering of repowering zijn doorgaans van beperkte omvang en hebben slechts betrekking op een deel van de bestaande activa waarvoor de milieueffecten eerder zijn beoordeeld. Als gevolg daarvan blijven de effecten van dergelijke projecten vaak beperkt tot die van bouwwerkzaamheden, waarbij de exploitatie van de activa dezelfde of zelfs een geringere impact heeft dan de exploitatie van het project waarop zij betrekking hebben. Distributiesystemen hebben daarentegen, vanwege de kleinere omvang van hun projecten, de lagere spanning van hun activa en de tendens om te worden ontwikkeld in bebouwde gebieden dicht bij de consument, doorgaans geen significante milieueffecten. Om de uitrol van de infrastructuur van het elektriciteitssysteem te versnellen en de doelstellingen op het gebied van klimaatneutraliteit en hernieuwbare energie te verwezenlijken, moeten de lidstaten onder bepaalde voorwaarden de in deze overweging genoemde projecten op gerechtvaardigde gronden vrijstellen van milieueffectbeoordelingen en passende beoordelingen en van de beoordeling van de gevolgen ervan voor de bescherming van soorten overeenkomstig artikel 12, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG¹⁷ en artikel 5 van Richtlijn 2009/147/EG¹⁸.

- (26) De voordelen van de uitrol van elektriciteitsinfrastructuur wat vermindering van stikstofemissies betreft, wegen ruimschoots op tegen de kosten van de minimale emissies die het gevolg zijn van de aanleg ervan. De lidstaten moeten er dan ook voor zorgen dat de snelle uitrol van elektriciteitsinfrastructuur op geen enkele wijze wordt beperkt door de tijdelijke emissies die het gevolg zijn van de aanleg ervan.
- (27) De planning van nationale transmissienetten waarbij rekening wordt gehouden met ontwikkelingen in het klimaat- en energiebeleid en daarmee samenhangende veranderingen in verbruik en productie is van cruciaal belang voor het succes van elektrificatie en de energietransitie als geheel. De bestaande vereisten van artikel 51 van Richtlijn (EU) 2019/944 waren echter alleen van toepassing op bepaalde transmissiesysteembeheerders en voorzagen niet in een voldoende lange planningsperiode om rekening te houden met anticiperende investeringen. Het is belangrijk dat bij de uitbreiding van het transmissiesysteem rekening wordt gehouden met een tijdshorizon van ten minste vijftien jaar en dat prioriteit wordt gegeven aan het gebruik van niet-fossiele flexibiliteit, draadloze oplossingen en andere alternatieven voor systeemuitbreiding, dat deze uitbreiding is gebaseerd op een gezamenlijk scenario dat is ontwikkeld met andere systeembeheerders uit verschillende sectoren en dat zij is afgestemd op het hoofdscenario van het Uniebrede tienjarige netontwikkelingsplan. Om de transparantie te waarborgen en netgebruikers, waaronder de sectoren energieproductie, industrie, gegevens en vervoer, beter bij de netwerkplanning te betrekken, vereist de koppeling met artikel 55 van Richtlijn (EU)

---

¹⁷ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PB L 206 van 22.7.1992, blz. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

¹⁸ Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (PB L 20 van 26.1.2010, blz. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

2024/1788 ook dat zij in een vroeg stadium worden geraadpleegd tijdens het ontwikkelingsproces van het gezamenlijke scenario, zodat anticiperende investeringen mogelijk zijn.

- (28) Met het oog op de wijzigingen van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944, en de gelijktijdige wijzigingen van Verordening (EU) 2022/869, moet de Commissie een uniforme aanpak invoeren voor de vergunningsprocedures voor energieprojecten. Hoewel Richtlijn (EU) 2024/1788 maatregelen invoert om de administratieve vergunningsprocedures te vereenvoudigen en te stroomlijnen, is een gerichte wijziging nodig om een geharmoniseerde aanpak te waarborgen en ervoor te zorgen dat op Unieniveau een consistent kader wordt uitgerold.
- (29) Het gebrek aan middelen bij de nationale autoriteiten en de beperkte digitalisering van vergunningsprocedures leiden tot vertragingen bij de vergunningverlening voor aardgasinstallaties, waterstofproductiefaciliteiten en infrastructuur voor waterstofsysteem. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat deze autoriteiten over voldoende personele, financiële en technische middelen, waaronder vaardigheden, en digitale beheersinstrumenten en -systemen beschikken om binnen de in de richtlijn vastgestelde termijnen beslissingen te kunnen nemen.
- (30) Om de voorspelbaarheid en zekerheid over de duur en de kosten van vergunningsprocedures in het kader van Richtlijn (EU) 2024/1788 te vergroten, moeten verzoeken om informatie en documentatie van aanvragers concreet, specifiek en tijdsgebonden zijn. Als zodanig moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de nationale autoriteiten de relevante informatie voor de afgifte van de vergunning binnen een vooraf vastgestelde termijn vanaf de ontvangst van de aanvraag bij de aanvragers opvragen en de inhoud en details van de opgevraagde informatie of gegevens concreet vaststellen. Na die termijn moeten verzoeken om informatie beperkt blijven tot ontbrekende informatie die eerder door de autoriteit is vastgesteld of opgevraagd, of informatie die niet eerder kon worden opgevraagd omdat deze betrekking heeft op een wezenlijke verandering in de omstandigheden die zich heeft voorgedaan nadat voor het project een vergunning is aangevraagd.
- (31) Wat betreft de goedkeuringsprocedures uit hoofde van Richtlijn (EU) 2024/1788 moeten de lidstaten, gezien het belang van een snelle uitrol van waterstofvoorzieningen en infrastructuur voor waterstofsysteem en de naleving van de in die richtlijn vastgestelde termijnen, ervoor zorgen dat in rechtsgebieden waar het begrip stilzwijgende goedkeuring in het nationale recht bestaat, dit wordt toegepast op administratieve beslissingen met betrekking tot dergelijke projecten, met uitzondering van milieubeslissingen. Om het recht van derden op rechterlijke bescherming te waarborgen, moeten de relevante instanties alle genomen besluiten openbaar maken, met inbegrip van de besluiten die stilzwijgend zijn genomen.
- (32) In het kader van vereenvoudiging kunnen de lidstaten het passend en efficiënter achten om de rol van één enkel contactpunt uit hoofde van Richtlijn (EU) 2024/1788 centraal te beleggen bij de nationale bevoegde instanties zoals bedoeld in artikel 8 van Verordening (EU) 2022/869, aangezien deze instanties deze rol reeds vervullen met betrekking tot de vergunningverlening voor infrastructuurprojecten van gemeenschappelijk belang en projecten van wederzijds belang. Wanneer de lidstaten ervoor kiezen dergelijke rollen samen te voegen, moeten zij er in het bijzonder op letten dat de contactpunten over voldoende personeel beschikken en de nodige middelen en capaciteit hebben om de taken waarvoor zij verantwoordelijk zijn, uit te voeren.

- (33) Om de efficiëntie te verbeteren, moeten de lidstaten zorgen voor de beschikbaarheid van digitale platforms die het beheer van vergunningen vergemakkelijken,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijzigingen van Richtlijn (EU) 2018/2001

Richtlijn (EU) 2018/2001 wordt als volgt gewijzigd:

- (1) In artikel 2, tweede alinea, worden de volgende punten 10 bis tot en met 10 septies ingevoegd:
- 10 ter) “standalone-energieopslag”: energieopslag die niet wordt gecombineerd met een energieproductie-installatie;
  - 10 quater) “laadstation”: een laadstation zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 52, van Verordening (EU) 2023/1804;
  - 10 quinquies) “hybridisatie”: de omzetting van een installatie voor hernieuwbare energie die geen hybride installatie is, in een hybride installatie achter hetzelfde aansluitpunt;
  - 10 sexies) “hybride installatie”: een installatie voor hernieuwbare energie die meerdere hernieuwbare-energie technologieën combineert, of die een of meer hernieuwbare-energie technologieën combineert met energieopslag;
  - 10 septies) “vergunningprocedure voor een netaansluiting”: de procedure vanaf het volledige verzoek van de projectontwikkelaar om aansluiting op het net tot het besluit van de systeembeheerder inzake de vraag of het project op het net kan worden aangesloten.
- (2) Aan artikel 15 quater wordt het volgende lid 6 toegevoegd:
- “6. De lidstaten streven ernaar geen grote gebieden aan te wijzen waar de bouw van installaties voor de productie van hernieuwbare energie en de bijbehorende infrastructuur wettelijk of feitelijk beperkt is om milieuredenen, waaronder landschapsbescherming, tenzij zij tijdens de milieueffectbeoordeling overeenkomstig Richtlijn 2011/92/EU en, in voorkomend geval, de passende beoordeling overeenkomstig artikel 6, lid 3, van Richtlijn 92/43/EEG kunnen aantonen dat die soorten installaties en de bijbehorende infrastructuur onomkeerbare schade in het gebied zouden veroorzaken die niet kan worden beperkt of gecompenseerd.”.
- (3) Aan artikel 15 quinquies worden de volgende leden 3 en 4 toegevoegd:
- “3. De lidstaten nemen maatregelen om ervoor te zorgen dat een deel van de voordelen van hernieuwbare-energieprojecten met een geïnstalleerde capaciteit van meer dan 10 MW direct of indirect ten goede komt aan de lokale burgers en gemeenschappen in de nabijheid van die projecten.
4. De lidstaten wijzen een onafhankelijke facilitator aan en financieren deze om de dialoog tussen de projectontwikkelaar en het publiek te bevorderen met betrekking tot hernieuwbare-energieprojecten met een geïnstalleerde capaciteit van meer dan

10 MW. De facilitator treedt alleen op wanneer een van de betrokken partijen daarom verzoekt en:

- (a) vergemakkelijkt, voor zover nodig, openbare raadplegingen, met inbegrip van vroegtijdige raadplegingen in de fase voorafgaand aan de vergunningsaanvraag;
- (b) zet zich in om oplossingen te vinden voor mogelijke bezwaren van lokale gemeenschappen;
- (c) zorgt ervoor dat de keuze van het type maatregel voor het delen van voordelen, indien relevant, wordt ondersteund en transparant is.

De lidstaten kunnen een vergoeding vaststellen, die wordt betaald door projectontwikkelaars, om de diensten van de facilitator te financieren.”.

(4) Artikel 16 wordt als volgt gewijzigd:

(a) in lid 3 wordt de volgende zin geschrapt:

“Het is aanvragers toegestaan de relevante documenten in digitale vorm in te dienen.”;

(b) het volgende lid 3 bis wordt ingevoegd:

“3 bis. De lidstaten zetten op nationaal niveau een centraal digitaal portaal op voor alle stappen van de vergunningsprocedures voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie, opslag en netten.

Aanvragers dienen vergunningsaanvragen en alle relevante documenten die nodig zijn voor de vergunningsprocedure uitsluitend via het centrale digitale portaal in. Dit centrale digitale portaal automatiseert de toewijzing van vergunningsaanvragen aan de bevoegde autoriteiten, die de relevante aanvragen en documenten in elektronische vorm verwerken en rechtstreeks met de aanvragers communiceren via dit digitale portaal.

Het centrale digitale portaal bevat functies waarmee de aanvrager op de hoogte kan worden gehouden van alle stappen van de vergunningsprocedure, de status van de procedure en de besluiten van de relevante autoriteiten, en waarmee hij kan controleren of de in deze richtlijn vastgestelde termijnen voor vergunningverlening worden nageleefd. Het centrale digitale portaal zorgt voor toegang tot de relevante milieu- en geologische gegevens en besluiten die beschikbaar zijn in het op het geografisch informatiesysteem gebaseerde centrale digitale portaal, zoals bedoeld in artikel 10, lid 3, van Verordening [xxxxx] van het Europees Parlement en de Raad.

Het centrale digitale portaal publiceert jaarlijkse statistische gegevens over de duur van vergunningsprocedures, waarbij de verschillende stappen van de vergunningsprocedure en de duur daarvan duidelijk worden aangegeven. Deze gegevens zijn openbaar toegankelijk.

Het in lid 3 bedoelde contractpunt heeft toegang tot alle relevante gegevens en informatie die in het portaal beschikbaar zijn, teneinde zijn taken te kunnen uitvoeren.”.

(5) Artikel 16 ter wordt als volgt gewijzigd:

(a) in lid 2 wordt de volgende zin geschrapt:

“Wanneer in het kader van een specifiek hernieuwbare-energieproject noodzakelijke mitigerende maatregelen zijn vastgesteld, wordt het doden of verstoren van de

krachtens artikel 12, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG en artikel 5 van Richtlijn 2009/147/EG beschermde soorten niet als opzettelijk beschouwd.”;

(b) het volgende lid 3 wordt toegevoegd:

“3. Bij de in lid 1 en lid 2, tweede alinea, bedoelde vergunningsprocedure zorgen de lidstaten ervoor dat het uitblijven van een antwoord van de betrokken bevoegde autoriteiten of entiteiten binnen de vastgestelde termijn ertoe leidt dat specifieke stappen als goedgekeurd worden beschouwd, tenzij het gaat om milieubeslissingen en vergunningen voor netaansluitingen, of wanneer het beginsel van administratieve stilzwijgende goedkeuring niet bestaat in het nationale rechtsstelsel van de betrokken lidstaat. Alle besluiten worden openbaar gemaakt, met inbegrip van stilzwijgend verleende definitieve besluiten.”.

(6) Artikel 16 quater wordt als volgt gewijzigd:

(a) lid 1 wordt geschrapt;

(b) het volgende lid 2 ter wordt ingevoegd:

“2 ter. De lidstaten zorgen ervoor dat een wijziging in de status van de grond waarop een installatie voor hernieuwbare energie is geplaatst, geen belemmering vormt voor de repowering van die installatie.”;

(c) het volgende lid 4 wordt toegevoegd:

“4. Indien de repowering van windenergie-installaties de totale capaciteit van de installatie vergroot zonder dat daarvoor extra grondoppervlakte nodig is en de voor de oorspronkelijke installatie op windenergie vereiste mitigerende milieumaatregelen worden nageleefd, wordt het project vrijgesteld van alle toepasselijke vereisten om een screeningproces uit te voeren overeenkomstig artikel 16 bis, lid 4, om te bepalen of het project een milieueffectbeoordeling vereist overeenkomstig artikel 4, lid 2, van Richtlijn 2011/92/EU of artikel 5 van Verordening [xxxxx] van het Europees Parlement en de Raad, of om een milieueffectbeoordeling uit te voeren overeenkomstig artikel 4, lid 1, van Richtlijn 2011/92/EU.”.

(7) Artikel 16 quinquies wordt als volgt gewijzigd:

(a) lid 1 wordt vervangen door:

“1. De lidstaten zorgen ervoor dat de in artikel 16, lid 1, bedoelde vergunningsprocedure voor de installatie van apparatuur voor zonne-energie en energieopslag op één locatie met een totale geïnstalleerde capaciteit van meer dan 100 kW in bestaande of toekomstige kunstmatige constructies, met uitzondering van kunstmatige wateroppervlakken, niet langer duurt dan drie maanden, mits het primaire doel van dergelijke kunstmatige constructies niet de productie van zonne-energie of energieopslag is. In afwijking van artikel 4, lid 2, van Richtlijn 2011/92/EU, en bijlage II, punt 3, a) en b), alleen of in samenhang met punt 13, a), bij die richtlijn, wordt de installatie van apparatuur voor zonne-energie en energieopslag op één locatie zoals bedoeld in de leden 1 en 2 van dit artikel, vrijgesteld van het vereiste om, indien van toepassing, een specifieke milieueffectbeoordeling uit te voeren op grond van artikel 2, lid 1, van Richtlijn 2011/92/EU.”;

(b) lid 2 wordt vervangen door:

“De lidstaten eisen geen administratieve vergunningen, ook niet op milieugebied, met uitzondering van vergunningen voor netaansluitingen, voor de installatie van apparatuur voor zonne-energie en energieopslag op één locatie met een totale geïnstalleerde capaciteit van 100 kW of minder. Onverminderd lid 1 beperken de lidstaten de toepassing van dit lid in Natura 2000-gebieden, andere gebieden die onder nationale beschermingsregelingen vallen, en in het kader van cultureel of historisch erfgoed beschermde gebieden.”;

(c) de volgende leden 3 en 4 worden toegevoegd:

“3. De lidstaten kunnen bepaalde gebieden uitsluiten van de toepassing van de leden 1 en 2 met het oog op de bescherming van cultureel of historisch erfgoed, vanwege nationale defensiebelangen, of om redenen van veiligheid of netbeveiliging.

4. De lidstaten nemen regelgevende en niet-regelgevende belemmeringen weg die van invloed zijn op plug-in mini-zonne-energiesystemen met een capaciteit van maximaal 800 W in en op gebouwen.”.

(8) Artikel 16 septies wordt als volgt gewijzigd:

(a) de twee laatste zinnen worden geschrapt;

(b) de volgende alinea wordt toegevoegd:

“Totdat klimaatneutraliteit is bereikt, zorgen de lidstaten ervoor dat bij de vergunningsprocedure de planning, bouw en exploitatie van installaties voor de productie van energie uit hernieuwbare bronnen, en de aansluiting daarvan op het net, het bijbehorende net zelf, opslagactiva en laadstations worden vermoed van hoger openbaar belang te zijn en, in dat geval, voorrang krijgen bij het afwegen van andere rechtmatige belangen dan die bedoeld in de eerste alinea. De lidstaten kunnen de toepassing van dit vermoeden uitsluiten ter bescherming van het cultureel erfgoed op basis van wettelijke criteria om een geharmoniseerde uitvoering te waarborgen.”;

(9) de volgende artikelen 16 octies tot en met 16 duodecies worden ingevoegd:

“Artikel 16 octies

Ontbreken van alternatieve of bevredigende oplossingen en uitvoering van compenserende maatregelen voor de toepassing van artikel 6, lid 4, van Richtlijn 92/43/EEG

1. Bij de beoordeling of er bevredigende alternatieve oplossingen voor projecten op het gebied van installaties voor de productie van hernieuwbare energie, de aansluiting van dergelijke installaties op het net, het bijbehorende net zelf en opslagactiva bestaan in de zin van artikel 6, lid 4, en artikel 16, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG, artikel 4, lid 7, punt d), van Richtlijn 2000/60/EG en artikel 9, lid 1, van Richtlijn 2009/147/EG, is aan de voorwaarde dat er geen bevredigende alternatieven zijn, voldaan indien er geen bevredigende alternatieve oplossingen zijn waarmee hetzelfde doel van het project in kwestie kan worden bereikt wat betreft de ontwikkeling van dezelfde hernieuwbare-energiecapaciteit met behulp van dezelfde energietechnologie binnen hetzelfde of een vergelijkbaar tijdschema en zonder dat dit tot aanzienlijk hogere kosten leidt.
2. Bij de uitvoering van compenserende maatregelen voor projecten op het gebied van hernieuwbare-energie-installaties, de aansluiting van dergelijke installaties op het net, het bijbehorende net zelf en opslagactiva, in de zin van artikel 6, lid 4, van

Richtlijn 92/43/EEG, kunnen de lidstaten in gerechtvaardigde gevallen en wanneer redelijkerwijs kan worden aangetoond dat het plan of project geen onomkeerbare gevolgen heeft voor de ecologische processen die essentieel zijn voor het behoud van de structuur en functies van het gebied en de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk niet in gevaar brengt voordat compenserende maatregelen worden genomen, toestaan dat dergelijke compenserende maatregelen gelijktijdig met de uitvoering van het project worden uitgevoerd. De lidstaten staan toe dat deze compenserende maatregelen in de loop van de tijd worden aangepast overeenkomstig het voorzorgsbeginsel, afhankelijk van de vraag of de aanzienlijke negatieve effecten naar verwachting op korte, middellange of lange termijn zullen optreden.

Artikel 16 nonies

Vergunningsprocedure voor standalone-energieopslag anders dan waterstofopslag

1. De vergunningsprocedure voor standalone-energieopslag anders dan waterstofopslag heeft betrekking op alle relevante administratieve vergunningen voor de bouw, repowering en exploitatie van stand-alone opslag, met inbegrip van vergunningen voor netaansluitingen en, indien nodig, milieubeoordelingen en -vergunningen. De vergunningsprocedure omvat alle administratieve fasen, vanaf de bevestiging dat de vergunningsaanvraag volledig is tot de kennisgeving van het definitieve besluit over het resultaat van de vergunningsprocedure door de relevante bevoegde autoriteit of autoriteiten. Binnen 30 dagen na ontvangst van een vergunningsaanvraag bevestigt de bevoegde autoriteit dat de aanvraag volledig is of, indien de aanvrager niet alle voor de behandeling van de aanvraag vereiste informatie heeft verstrekt, verzoekt zij de aanvrager om onverwijld een volledige aanvraag in te dienen. De datum waarop de bevoegde autoriteit de volledigheid van de aanvraag bevestigt, geldt als het begin van de vergunningsprocedure.
2. De lidstaten eisen geen administratieve vergunning, ook niet op milieugebied, met uitzondering van vergunningen voor netaansluitingen, voor de installatie van standalone-energieopslag anders dan waterstofopslag, met een totale geïnstalleerde capaciteit van 100 kW of minder. In afwijking van artikel 2, lid 1, van Richtlijn 2011/92/EU is de installatie van die opslag vrijgesteld van het vereiste van artikel 2, lid 1, van die richtlijn om een specifieke milieueffectbeoordeling uit te voeren. De lidstaten beperken de toepassing van deze alinea in Natura 2000-gebieden, andere gebieden die onder nationale beschermingsregelingen vallen, en in het kader van cultureel of historisch erfgoed beschermde gebieden.
3. De lidstaten zorgen ervoor dat de vergunningsprocedures, met inbegrip van vergunningen voor netaansluitingen en, indien nodig, milieubeoordelingen, niet langer duren dan zes maanden voor standalone-energieopslag anders dan waterstofopslag, met een totale geïnstalleerde capaciteit van meer dan 100 kW. In het geval van pompopslag van waterkracht duurt de vergunningsprocedure evenwel niet langer dan twee jaar.

Artikel 16 decies

Vergunningsprocedure voor laadstations

1. De vergunningsprocedure voor laadstations heeft betrekking op alle relevante administratieve vergunningen voor de bouw, repowering en exploitatie van laadstations, met inbegrip van vergunningen voor netaansluitingen en, indien nodig, milieubeoordelingen en -vergunningen. De vergunningsprocedure omvat alle administratieve fasen, vanaf de bevestiging dat de vergunningsaanvraag volledig is tot de kennisgeving van het definitieve besluit over het resultaat van de vergunningsprocedure door de relevante bevoegde autoriteit of autoriteiten. Binnen 30 dagen na ontvangst van een vergunningsaanvraag bevestigt de bevoegde autoriteit dat de aanvraag volledig is of, indien de aanvrager niet alle voor de behandeling van de aanvraag vereiste informatie heeft verstrekt, verzoekt zij de aanvrager om onverwijld een volledige aanvraag in te dienen. De datum waarop de bevoegde autoriteit de volledigheid van de aanvraag bevestigt, geldt als het begin van de vergunningsprocedure.
2. De lidstaten eisen geen administratieve vergunning, ook niet op milieugebied, met uitzondering van vergunningen voor netaansluitingen, voor de installatie van laadstations met een totale geïnstalleerde capaciteit van 100 kW of minder. In afwijking van artikel 2, lid 1, van Richtlijn 2011/92/EU is de installatie van die stations vrijgesteld van het vereiste, indien van toepassing, van artikel 2, lid 1, van die richtlijn om een specifieke milieueffectbeoordeling uit te voeren. De lidstaten beperken de toepassing van deze alinea in Natura 2000-gebieden, andere gebieden die onder nationale beschermingsregelingen vallen, en in het kader van cultureel of historisch erfgoed beschermde gebieden.
3. De lidstaten zorgen ervoor dat de vergunningsprocedures, met inbegrip van vergunningen voor netaansluitingen en, indien nodig, milieubeoordelingen, niet langer duren dan zes maanden voor laadstations met een totale geïnstalleerde capaciteit van meer dan 100 kW.

Artikel 16 undecies

Vergunningsprocedure voor de hybridisatie van installaties voor de productie van hernieuwbare energie

1. Indien de hybridisatie van een installatie voor de productie van hernieuwbare energie onderworpen is aan een screeningprocedure op grond van artikel 16 bis, lid 4, aan de vaststelling of het project een milieueffectbeoordeling vereist, of aan een milieueffectbeoordeling op grond van artikel 4 van Richtlijn 2011/92/EU, wordt een dergelijke screeningprocedure, vaststelling of milieueffectbeoordeling beperkt tot het potentiële effect dat voortvloeit uit de toevoeging ervan ten opzichte van het oorspronkelijke project.
2. In geval van een wijziging van de gebruiksstatus van de grond waarop hernieuwbare-energieprojecten zijn geïnstalleerd, zorgen de lidstaten ervoor dat de exploitatie en hybridisatie van die hernieuwbare-energieprojecten nog steeds kunnen plaatsvinden.”.

(10) Artikel 17 wordt vervangen door:

“Artikel 17

Vergunningsprocedures voor netaansluitingen

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de vergunningsprocedures voor netaansluitingen niet langer duren dan:
  - (a) één maand voor de in artikel 16 quinquies, lid 2, bedoelde apparatuur voor zonne-energie en energieopslag op één locatie, de in artikel 16 nonies, lid 2, bedoelde standalone-energieopslag en de in artikel 16 decies, lid 2, bedoelde laadstations;
  - (b) drie maanden voor de installatie van de in artikel 16 quinquies, lid 1, bedoelde apparatuur voor zonne-energie en energieopslag op één locatie, en de repowering of hybridisatie van bestaande installaties voor de productie van hernieuwbare energie als bedoeld in de artikelen 16 quater en 16 undecies, tenzij er sprake is van gerechtvaardigde veiligheidsoverwegingen of technische incompatibiliteit van de systeemonderdelen, of indien vanwege de omvang van de capaciteitsverhoging meer tijd nodig is om de beoordeling uit te voeren.
2. Binnen de in artikel 16 bis, lid 1, artikel 16 ter, lid 1, en lid 1 van dit artikel vastgestelde termijnen kiest de systeembeheerder een van de volgende maatregelen:
  - (a) wanneer er voldoende capaciteit is en de gevraagde aansluiting geen invloed heeft op de stabiliteit, betrouwbaarheid en veiligheid van het net, de gevraagde netaansluiting aanvaarden en de aansluiting toestaan;
  - (b) wanneer er onvoldoende netcapaciteit is, voor zover technisch mogelijk, een flexibele aansluitovereenkomst voorstellen overeenkomstig artikel 6 bis van Richtlijn (EU) 2019/944.
3. Wanneer een voorstel voor een overeenkomst als bedoeld in lid 2, punt b), door de projectontwikkelaar wordt afgewezen, stelt de systeembeheerder op grond van gerechtvaardigde veiligheidsoverwegingen of technische incompatibiliteit van de systeemonderdelen een alternatief netaansluitingspunt en een alternatieve voorlopige datum voor de netaansluiting voor, of wijst hij, indien dit niet mogelijk is, het aansluitverzoek af.
4. Indien de distributiesysteembeheerder niet binnen de in lid 1, punt a), vastgestelde termijn antwoordt, wordt de vergunning voor aansluiting op het net als verleend beschouwd, op voorwaarde dat de capaciteit van de apparatuur voor zonne-energie, de energieopslag of de laadstations de bestaande capaciteit van de aansluiting op het distributienet niet overschrijdt.”

Artikel 2

Wijzigingen van Richtlijn (EU) 2019/944

Richtlijn (EU) 2019/944 wordt als volgt gewijzigd:

- (1) Artikel 8 wordt vervangen door:

“Artikel 8

Vergunningsprocedure

1. In gevallen waarin toestemming (zoals een vergunning, toelating, concessie, instemming of goedkeuring) is vereist voor de aanleg of exploitatie van infrastructuur voor elektriciteitstransmissie- of -distributiesystemen of bijbehorende apparatuur, of voor de bouw van nieuwe productiecapaciteit, verlenen de lidstaten of de door hen aangewezen bevoegde instanties deze toestemming overeenkomstig de leden 2 tot en met 14. De lidstaten of de door hen aangewezen bevoegde instanties kunnen op dezelfde basis ook vergunningen verlenen voor elektriciteitsvoorziening en voor grootafnemers.
2. Lidstaten die een vergunningensysteem toepassen, zullen:
  - (a) objectieve en niet-discriminerende criteria vaststellen, samen met transparante procedures, waaraan elke onderneming die een vergunning aanvraagt voor de bouw en/of exploitatie van nieuwe productiecapaciteit, alsmede infrastructuur voor transmissie- of distributiesystemen, moet voldoen;
  - (b) de criteria en procedures voor vergunningverlening openbaar maken;
  - (c) ervoor zorgen dat bij de vergunningsprocedures voor dergelijke productiecapaciteit en infrastructuur of bijbehorende uitrusting, in voorkomend geval, rekening wordt gehouden met het belang van het project voor de interne markten voor elektriciteit en hernieuwbare energiebronnen;
  - (d) ervoor zorgen dat bij de vergunningsprocedures rekening wordt gehouden met de noodzaak, of het ontbreken daarvan, om beoordelingen uit te voeren overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG van de Raad¹⁹ en de Richtlijnen 2000/60/EG²⁰, 2001/42/EG²¹, 2009/147/EG²² en 2011/92/EU²³;

---

¹⁹ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna ([PB L 206 van 22.7.1992, blz. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

²⁰ Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid ([PB L 327 van 22.12.2000, blz. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

²¹ Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (PB L 197 van 21.7.2001, blz. 30), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

²² Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand ([PB L 20 van 26.1.2010, blz. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

²³ Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten ([PB L 26 van 28.1.2012, blz. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

- (e) ervoor zorgen dat er specifieke, vereenvoudigde en gestroomlijnde vergunningsprocedures bestaan voor kleine gedecentraliseerde en/of gedistribueerde productie en infrastructuur voor distributiesystemen, waarbij rekening gehouden wordt met hun beperkte grootte en potentiële effect;
  - (f) ervoor zorgen dat richtsnoeren voor die specifieke vergunningsprocedures worden opgesteld en herzien door regulerende instanties of andere bevoegde nationale instanties, met inbegrip van planningsinstanties, die wijzigingen kunnen aanbevelen;
  - (g) ervoor zorgen dat alle besluiten openbaar worden gemaakt;
  - (h) ervoor zorgen dat aanvragers worden geïnformeerd over de redenen voor een eventuele weigering om een vergunning te verlenen. Deze redenen moeten objectief en niet-discriminerend zijn, berusten op goede gronden en naar behoren worden gestaafd, en aanvragers moeten over beroepsprocedures kunnen beschikken;
  - (i) ervoor zorgen dat de bevoegde nationale autoriteiten over voldoende technische, financiële en personele middelen beschikken om binnen de toepasselijke termijnen een besluit over de vergunning te nemen.
3. Wanneer lidstaten een vergunningensysteem voor infrastructuur voor elektriciteitstransmissie- of -distributiesystemen toepassen, moeten zij ook:
- (a) ervoor zorgen dat het vergunningensysteem voor infrastructuur voor transmissie- en distributiesystemen in overeenstemming is met het ontwikkelingsplan voor het distributienet en het tienjarig netontwikkelingsplan dat overeenkomstig de artikelen 32 en 51 is vastgesteld;
  - (b) ervoor zorgen dat vergunningsprocedures, met inbegrip van alle relevante procedures van de bevoegde instanties, niet langer duren dan twee jaar, tenzij die langere duur naar behoren wordt gerechtvaardigd op grond van buitengewone omstandigheden, in welk geval zij met maximaal één jaar kunnen worden verlengd;
  - (c) ervoor zorgen dat het uitblijven van een antwoord van de bevoegde nationale autoriteiten of entiteiten binnen de in punt b) vastgestelde termijn ertoe leidt dat de specifieke stappen als goedgekeurd worden beschouwd, behalve voor milieubeslissingen en wanneer het beginsel van administratieve stilzwijgende goedkeuring niet bestaat in het nationale rechtsstelsel van de betrokken lidstaat;
  - (d) ervoor zorgen dat de bekendmaking van definitieve besluiten ook stilzwijgend verleende besluiten omvat wanneer de relevante bevoegde instanties of entiteiten niet hebben gereageerd;
  - (e) ervoor zorgen dat de vergunning voor infrastructuur voor transmissie- of distributiesystemen als essentieel wordt beschouwd voor de integratie van hernieuwbare-energiebronnen, alsook voor het bereiken van de klimaat- en energiedoelstellingen en de doelstelling inzake klimaatneutraliteit.
4. De lidstaten richten een of meer contactpunten voor transmissie- of distributiesysteembeheerders op of wijzen deze aan. Deze contactpunten bieden de aanvrager op verzoek gedurende de hele vergunningsprocedure kosteloos richtsnoeren aan en vergemakkelijken de gehele vergunningsprocedure voor de in lid 1 bedoelde activiteiten, tot aan het definitieve besluit van de verantwoordelijke

instanties. De aanvrager dient gedurende de gehele administratieve procedure slechts met één contactpunt contact te hebben.

De contactpunten kunnen dezelfde zijn als de in artikel 8 van Verordening (EU) 2022/869 bedoelde nationale bevoegde instanties of de in artikel 16 van Richtlijn (EU) 2018/2001 bedoelde contactpunten.

5. Wanneer lidstaten een vergunningsregeling voor infrastructuur voor elektriciteitstransmissie- of -distributiesystemen toepassen, zorgen zij ervoor dat, wanneer voor de procedure vereiste studies, verslagen en documentatie in de aanvragen ontbreken, de bevoegde nationale instanties in samenwerking met andere relevante instanties binnen drie maanden na de aanvraag de nodige stukken bij de ontwikkelaar opvragen, met vermelding van het toepassingsgebied en de mate van detaillering ervan. Binnen dezelfde termijn van drie maanden deelt de nationale bevoegde instantie de ontwikkelaar mee of de vermoedens van lid 10 al dan niet op het project van toepassing zijn. Na die termijn mogen noch de bevoegde instantie, noch enige andere relevante autoriteit om aanvullende informatie, studies, verslagen of beoordelingen verzoeken, behalve indien zich een wezenlijke verandering in het project of de omgeving ervan heeft voorgedaan, waardoor de oorspronkelijke criteria waarop de besluiten waren gebaseerd, niet langer geschikt zijn. Wanneer zich een dergelijke wezenlijke verandering heeft voorgedaan, verstrekt de nationale bevoegde instantie de projectontwikkelaar een naar behoren gemotiveerde rechtvaardiging voor het verzoek om aanvullende informatie.
6. De in lid 3 vastgelegde termijn geldt onverminderd de verplichtingen krachtens het toepasselijke milieu- en energierecht van de Unie, met inbegrip van Richtlijn (EU) 2018/2001, onverminderd beroepsprocedures in rechte en andere procedures voor een rechterlijke instantie, en onverminderd alternatieve geschillenbeslechtingmechanismen, waaronder klachtprocedures en administratieve beroepsprocedures, en kunnen met de duur van dergelijke procedures worden verlengd.
7. Dit artikel is van toepassing onverminderd de artikelen 7 tot en met 10 van Verordening (EU) 2022/869 en artikel 15 en de artikelen 15 tot en met 17 van Richtlijn (EU) 2018/2001.
8. Totdat klimaatneutraliteit op het niveau van de Unie is bereikt, zorgen de lidstaten ervoor dat, bij de noodzakelijke beoordelingen per geval in het kader van vergunningsprocedures, de planning, bouw en exploitatie van infrastructuur voor transmissie- of distributiesystemen worden vermoed van hoger openbaar belang te zijn en de volksgezondheid en de openbare veiligheid te dienen, wanneer rechtmatige belangen in afzonderlijke gevallen worden afgewogen voor de toepassing van artikel 6, lid 4, en artikel 16, lid 1, punt c), van Richtlijn 92/43/EEG, artikel 4, lid 7, van Richtlijn 2000/60/EG en artikel 9, lid 1, punt a), van Richtlijn 2009/147/EG. De lidstaten kunnen in naar behoren gemotiveerde en specifieke omstandigheden de toepassing beperken tot bepaalde delen van hun grondgebied, tot bepaalde soorten technologie of tot projecten met bepaalde technische kenmerken.

De lidstaten zorgen ervoor dat aan die projecten ook voorrang wordt gegeven bij het afwegen van andere rechtmatige belangen dan die welke in dit lid worden genoemd, met uitzondering van cultureel erfgoed, op basis van wettelijke criteria om een geharmoniseerde uitvoering te waarborgen.

9. Totdat op het niveau van de Unie klimaatneutraliteit is bereikt, zorgen de lidstaten, in afwijking van artikel 2, lid 1, en artikel 4, leden 1 en 2, van Richtlijn 2011/92/EU en bijlage I, punt 20, en bijlage II, punt 3, b), bij die richtlijn, en in afwijking van artikel 6, lid 3, van Richtlijn 92/43/EEG, ervoor dat de bevoegde instantie in gerechtvaardigde omstandigheden, waaronder de noodzaak om de uitrol van de elektriciteitsnetinfrastructuur te versnellen om de doelstellingen inzake klimaatneutraliteit en hernieuwbare energie te halen, vrijstelling kan verlenen voor de renovatie, modernisering of repowering van bestaande infrastructuur voor transmissie- en distributiesystemen, mits dit geen extra ruimte in beslag neemt en voldoet aan de toepasselijke milieumaatregelen die voor de oorspronkelijke installatie zijn vastgesteld, van:

- (a) de milieueffectbeoordeling uit hoofde van artikel 2, lid 1, van Richtlijn 2011/92/EU;
- (b) een beoordeling van de gevolgen ervan voor Natura 2000-gebieden op grond van artikel 6, lid 3, van Richtlijn 92/43/EEG;
- (c) de beoordeling van de gevolgen ervan voor de bescherming van soorten overeenkomstig artikel 12, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG en artikel 5 van Richtlijn 2009/147/EG;
- (d) de screening overeenkomstig artikel 5 van Verordening [xxxxx] van het Europees Parlement en de Raad.

Deze vrijstellingen zijn niet van toepassing op de renovatie, modernisering of repowering van bestaande infrastructuur voor transmissie- en distributiesystemen, en de aanleg van nieuwe infrastructuur voor distributiesystemen of bijbehorende apparatuur die aanzienlijke gevolgen voor het milieu in een andere lidstaat kunnen hebben, overeenkomstig artikel 7 van Richtlijn 2011/92/EU.

De lidstaten beperken de toepassing van dit lid in Natura 2000-gebieden, andere gebieden die onder nationale beschermingsregelingen vallen, en in het kader van cultureel of historisch erfgoed beschermde gebieden.

10. In gerechtvaardigde omstandigheden kunnen de lidstaten de in lid 9 bedoelde vrijstellingen ook toepassen op de aanleg van nieuwe distributie-infrastructuur of bijbehorende apparatuur, op voorwaarde dat het betrokken project is gescreend overeenkomstig artikel 4, lid 2, van Richtlijn 2011/92/EG, waarbij de bevoegde nationale instantie heeft vastgesteld dat het project waarschijnlijk geen significante milieueffecten zal hebben, met name gezien de specifieke kenmerken van het gebied waarin het project wordt uitgevoerd, zoals stedelijke en dichtbebouwde gebieden.

Deze vrijstellingen zijn niet van toepassing op de aanleg van nieuwe distributie-infrastructuur of bijbehorende apparatuur die aanzienlijke gevolgen voor het milieu in een andere lidstaat kan hebben, overeenkomstig artikel 7 van Richtlijn 2011/92/EU.

Wanneer uit de in de eerste alinea bedoelde screening blijkt dat er waarschijnlijk aanzienlijke milieueffecten zullen zijn, deelt de bevoegde instantie de projectontwikkelaar binnen 45 dagen na de aanvraag mee dat een beoordeling als bedoeld in lid 9, punten a), b) en c), is vereist.

De lidstaten beperken de toepassing van dit lid in Natura 2000-gebieden, andere gebieden die onder nationale beschermingsregelingen vallen, en in het kader van cultureel of historisch erfgoed beschermde gebieden.

11. De planning, aanleg en exploitatie van infrastructuur voor transmissie- en distributiesystemen worden geacht bij te dragen tot een vermindering van de stikstofemissies op lange termijn en vereisen geen beoordeling van stikstofemissies in het kader van een beoordeling die kan worden uitgevoerd om te voldoen aan artikel 6 van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad.
  12. Een milieueffectbeoordeling overeenkomstig Richtlijn 2011/92/EU en, indien van toepassing, een passende beoordeling overeenkomstig Richtlijn 92/43/EEG voor de uitbreiding, renovatie, modernisering of repowering van bestaande infrastructuur voor transmissie- of distributiesystemen, blijft beperkt tot de beoordeling van de potentiële effecten van de wijzigingen of uitbreidingen in vergelijking met de oorspronkelijke infrastructuur voor transmissie- of distributiesystemen.
  13. Voor het beheer van vergunningen in de zin van lid 1, zorgen de lidstaten ervoor dat er digitale platforms voorhanden zijn waar aanvragen, de bijbehorende procedure en lopende besluiten worden beheerd.
Die platforms bieden toegang tot de relevante milieu- en geologische gegevens en beslissingen die beschikbaar zijn in het centrale onlineportaal bedoeld in artikel 10, lid 3, van Verordening [xxxxx] van het Europees Parlement en de Raad.”
- (2) Het volgende artikel 8 bis wordt ingevoegd:

“Artikel 8 bis

Ontbreken van alternatieve of bevredigende oplossingen en uitvoering van compenserende maatregelen voor de toepassing van artikel 6, lid 4, van Richtlijn 92/43/EEG

14. Bij de beoordeling of er bevredigende alternatieve oplossingen voor infrastructuurprojecten voor transmissie- en distributiesystemen en bijbehorende apparatuur bestaan in de zin van artikel 6, lid 4, en artikel 16, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG, artikel 4, lid 7, punt d), van Richtlijn 2000/60/EG en artikel 9, lid 1, van Richtlijn 2009/147/EG, is aan de voorwaarde dat er geen bevredigende alternatieven zijn, voldaan indien er geen bevredigende alternatieve oplossingen zijn waarmee het doel van het project in kwestie kan worden bereikt wat betreft de ontwikkeling van dezelfde capaciteit met behulp van dezelfde technologie binnen hetzelfde of een vergelijkbaar tijdschema en zonder dat dit tot aanzienlijk hogere kosten leidt.
  15. Bij de uitvoering van compenserende maatregelen voor infrastructuurprojecten van installaties voor transmissie- en distributiesystemen, en bijbehorende apparatuur, in de zin van artikel 6, lid 4, van Richtlijn 92/43/EEG, kunnen de lidstaten in gerechtvaardigde gevallen en wanneer redelijkerwijs kan worden aangetoond dat het plan of project geen onomkeerbare gevolgen heeft voor de ecologische processen die essentieel zijn voor het behoud van de structuur en functies van het gebied en de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk niet in gevaar brengt voordat compenserende maatregelen worden genomen, toestaan dat dergelijke compenserende maatregelen gelijktijdig met de uitvoering van het project worden uitgevoerd. De lidstaten kunnen toestaan dat deze compenserende maatregelen in de loop van de tijd worden aangepast overeenkomstig het voorzorgsbeginsel, afhankelijk van de vraag of de aanzienlijke negatieve effecten naar verwachting op korte, middellange of lange termijn zullen optreden.”
- (3) Het volgende artikel 40 bis wordt ingevoegd:

Netontwikkeling en bevoegdheden om investeringsbeslissingen te nemen

1. Alle transmissiesysteembeheerders leggen, na alle belanghebbenden te hebben geraadpleegd, overeenkomstig lid 2, punt c), de regulerende instantie ten minste om de twee jaar een tienjarig netontwikkelingsplan voor dat gebaseerd is op het bestaande en te verwachten niveau van vraag en aanbod. Het netontwikkelingsplan omvat efficiënte maatregelen om de toereikendheid van het systeem en de voorzieningszekerheid te garanderen. De transmissiesysteembeheerder maakt het tienjarig netontwikkelingsplan bekend op zijn website.

De lidstaten streven naar gecoördineerde stappen in de planning voor de respectieve tienjarige netontwikkelingsplannen voor aardgas, waterstof en elektriciteit.

2. Het tienjarig netontwikkelingsplan moet met name:
  - (a) de marktdeelnemers meedelen wat de belangrijkste transmissie-infrastructuur is die de eerstvolgende tien en vijftien jaar aangelegd of vernieuwd moet worden, rekening houdend met het potentieel van anticiperende investeringen om aan toekomstige systeembehoeften te voldoen;
  - (b) voorrang geven aan het gebruik van niet-fossiele flexibiliteitsmiddelen overeenkomstig Verordening (EU) 2019/943, draadloze oplossingen overeenkomstig Verordening (EU) [*TEN-E Regulation as proposed by COM(2025)xxxxx*], en andere alternatieven voor systeemuitbreiding;
  - (c) gebaseerd zijn op een gezamenlijk scenario dat om de twee jaar wordt ontwikkeld overeenkomstig artikel 55 van Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad²⁴, dat in overeenstemming moet zijn met het hoofdscenario en de gevoeligheden die zijn ontwikkeld overeenkomstig artikel 11 van Verordening (EU) [*TEN-E Regulation as proposed by COM(2025)xxxxx*];
  - (d) in overeenstemming zijn met het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan en de actualisering daarvan, rekening houden met de stand van zaken in de geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen die zijn ingediend overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1999, stroken met de streefcijfers die zijn vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001, de toepassing van het beginsel “energie-efficiëntie eerst” volgen overeenkomstig artikel 27 van Richtlijn (EU) 2023/1791, en de in artikel 2, lid 1, en artikel 4, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad bedoelde doelstelling inzake klimaatneutraliteit ondersteunen²⁵;
  - (e) alle investeringen bevatten waartoe reeds is besloten en aangeven welke nieuwe investeringen de eerstkomende drie jaar gedaan moeten worden;

---

²⁴ Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2023/1791 en tot intrekking van Richtlijn 2009/73/EG ([PB L, 2024/1788, 15.7.2024](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

²⁵ Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 (“Europese klimaatwet”) (PB L 243 van 9.7.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

- (f) een tijdschema voor alle investeringsprojecten bevatten.
3. Nieuwe infrastructuurprojecten gaan vergezeld van een toelichting over hoe rekening is gehouden met draadloze oplossingen, niet-fossiele flexibiliteitsmiddelen of andere alternatieven voor uitbreiding van het systeem.
  4. Bij het opstellen van het tienjarig netontwikkelingsplan houdt de transmissiesysteembeheerder volledig rekening met het potentiële gebruik van vraagrespons, energieopslagfaciliteiten of andere hulpbronnen als alternatieven voor uitbreiding van het systeem, alsook het verwachte verbruik en de handel met andere landen, en met de investeringsplannen voor Uniebrede en regionale netten.
  5. De regulerende instantie raadpleegt op een open en transparante wijze alle daadwerkelijke en potentiële systeemgebruikers over het tienjarige netontwikkelingsplan. Personen of bedrijven die aangeven potentiële systeemgebruikers te zijn, kan worden verzocht die bewering te onderbouwen. De regulerende instantie maakt het resultaat van de raadpleging bekend, met name de mogelijke behoeften aan investeringen.
  6. De regulerende instantie keurt het tienjarig netontwikkelingsplan goed of verzoekt om wijziging ervan en gaat na of het tienjarig netontwikkelingsplan alle investeringsbehoeften bestrijkt die tijdens de raadpleging zijn opgetekend en of het overeenkomt met het in artikel 30, lid 1, punt b), van Verordening (EU) 2019/943 bedoelde niet-bindend Uniebreed tienjarig netontwikkelingsplan (“Uniebreed netontwikkelingsplan”). Als betwijfeld wordt of het overeenkomt met het Uniebreed tienjarig netontwikkelingsplan, raadpleegt de regulerende instantie ACER. De regulerende instantie kan eisen dat de transmissiesysteembeheerder zijn tienjarige netontwikkelingsplan wijzigt.

De bevoegde nationale instanties onderzoeken de consistentie van het tienjarige netontwikkelingsplan met het overeenkomstig Verordening (EU) 2018/1999 ingediende nationale energie- en klimaatplan.

7. De regulerende instantie houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van het tienjarige netontwikkelingsplan.
8. Ingeval de onafhankelijke systeembeheerder of onafhankelijke transmissiebeheerder om andere dan dwingende redenen buiten zijn macht een investering die volgens het tienjarige netontwikkelingsplan in de eerstvolgende drie jaar uitgevoerd had moeten worden, niet uitvoert, zorgen de lidstaten ervoor dat de regulerende instantie ten minste een van de volgende maatregelen moet nemen opdat de investering in kwestie wordt gedaan wanneer de investering in het licht van het meest recente tienjarige netontwikkelingsplan nog relevant is:
  - (a) eisen dat de transmissiesysteembeheerder de investering in kwestie uitvoert;
  - (b) voor de investering in kwestie een aanbestedingsprocedure organiseren die openstaat voor alle investeerders, of
  - (c) de transmissiesysteembeheerder verplichten in te stemmen met een kapitaalverhoging om de nodige investeringen te financieren en onafhankelijke investeerders de mogelijkheid te geven deel te nemen in het kapitaal.
9. Indien de regulerende instantie gebruik heeft gemaakt van haar in lid 8, punt b), genoemde bevoegdheden, kan zij de transmissiesysteembeheerder verplichten in te stemmen met:

- (a) financiering door een derde partij;
- (b) bouw door een derde partij;
- (c) opbouw van de betrokken activa zelf, of
- (d) exploitatie van het betrokken actief zelf.

De transmissiesysteembeheerder verstrekt de investeerders alle nodige gegevens om de investeringen te verrichten, sluit nieuwe activa aan op het transmissienet en stelt algemeen gesproken alles in het werk om de uitvoering van het investeringsproject te vergemakkelijken.

De toepasselijke financieringsregelingen zijn onderworpen aan goedkeuring door de regulerende instantie.

10. Indien de regulerende instantie gebruik heeft gemaakt van haar bevoegdheden uit hoofde van lid 8, dekken de toepasselijke tariefregelingen de kosten van de betrokken investeringen.”.

- (4) Artikel 51 wordt geschrapt.

- (5) In artikel 59, lid 1, wordt het volgende punt ingevoegd:

“b bis) de wijziging van de in artikel 40 bis bedoelde tienjarige netontwikkelingsplannen goedkeuren en vereisen.”.

Artikel 3

Wijzigingen van Richtlijn (EU) 2024/1788

Richtlijn (EU) 2024/1788 wordt als volgt gewijzigd:

- (1) Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

- (a) lid 1 wordt vervangen door:

- “1. In gevallen waarin toestemming, zoals een vergunning, toelating, concessie, instemming of goedkeuring, vereist is voor de bouw of exploitatie van aardgasinstallaties, waterstofproductiefaciliteiten en infrastructuur voor waterstofsysteem, verlenen lidstaten of de door hen aangewezen bevoegde instanties overeenkomstig de leden 2 tot en met 11 en lid 16 toestemming voor de bouw of exploitatie van dergelijke installaties, infrastructuur, pijpleidingen of bijbehorende uitrusting op hun grondgebied. De lidstaten of de door hen aangewezen bevoegde instanties kunnen op dezelfde basis tevens toestemming verlenen voor de levering van aardgas en waterstof, ook aan grootafnemers.”;

- (b) de volgende leden 5 bis tot en met 5 quinquies worden ingevoegd:

- “5 bis De lidstaten zorgen ervoor dat, wanneer studies, verslagen of documentatie die voor de procedure vereist zijn, in de aanvragen ontbreken, de bevoegde nationale instanties, in samenwerking met andere relevante autoriteiten, binnen drie maanden na de aanvraag de nodige stukken bij de ontwikkelaar opvragen, met vermelding van het toepassingsgebied en de mate van detaillering ervan.

Na die termijn mogen noch de bevoegde instantie, noch enige andere relevante autoriteit om aanvullende informatie, studies, verslagen of beoordelingen verzoeken, behalve in gevallen waarin zich een wezenlijke verandering in het project of de omgeving ervan heeft voorgedaan, waardoor de oorspronkelijke criteria waarop de beslissingen waren gebaseerd, niet langer geschikt zijn. In deze gevallen verstrekt de nationale bevoegde instantie de projectontwikkelaar een naar behoren gemotiveerde rechtvaardiging voor het verzoek om aanvullende informatie.

5 ter De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde nationale instanties over voldoende technische, financiële en personele middelen beschikken om binnen de in lid 5 aangegeven termijn een besluit over de vergunning te nemen.

5 quater Bij de in lid 1 bedoelde toestemmingsprocedure voor waterstofproductiefaciliteiten en infrastructuur voor waterstofsysteem, zorgen de lidstaten ervoor dat het uitblijven van een antwoord van de relevante bevoegde nationale instanties binnen de in lid 5 bedoelde termijn leidt tot de specifieke stappen die als goedgekeurd moeten worden beschouwd, tenzij het gaat om milieubeslissingen en wanneer het beginsel van administratieve stilzwijgende goedkeuring niet is erkend in het nationale rechtsstelsel van de betrokken lidstaat.

5 quinquies Alle besluiten worden openbaar gemaakt, met inbegrip van definitieve besluiten die stilzwijgend zijn genomen bij gebrek aan antwoord van de bevoegde instanties.”;

(c) aan lid 8 wordt de volgende alinea toegevoegd:

“De contactpunten kunnen dezelfde zijn als de nationale bevoegde instanties bedoeld in artikel 8 van Verordening (EU) 2022/869, of de contactpunten gedefinieerd in artikel 16 van Richtlijn (EU) 2018/2001.”;

(d) het volgende lid 16 wordt toegevoegd:

“16. Voor het beheer van vergunningen in de zin van lid 1, zorgen de lidstaten ervoor dat er digitale platforms zijn om aanvragen, de betrokken procedure en lopende besluiten te beheren. Die platforms bieden toegang tot de relevante milieu- en geologische gegevens en beslissingen die beschikbaar zijn in het centrale onlineportaal bedoeld in artikel 10, lid 3, van Verordening [xxxxx] van het Europees Parlement en de Raad.”.

Artikel 4

Omzetting

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op [two years after adoption] aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mee.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor die verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 5

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 6

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

FINANCIEEL EN DIGITAAL MEMORANDUM

1.	KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF	3
1.1.	Benaming van het voorstel/initiatief	3
1.2.	Betrokken beleidsterreinen.....	3
1.3.	Doelstellingen	3
1.3.1.	Algemene doelstellingen	3
1.3.2.	Specifieke doelstellingen	3
1.3.3.	Verwachte resultaten en gevolgen	3
1.3.4.	Prestatie-indicatoren.....	3
1.4.	Het voorstel/initiatief betreft:	4
1.5.	Motivering van het voorstel/initiatief	4
1.5.1.	Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief.....	4
1.5.2.	Meerwaarde van het optreden van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder “meerwaarde van het optreden van de EU” verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert bovenop de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd.	4
1.5.3.	Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan.....	4
1.5.4.	Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten	5
1.5.5.	Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking	5
1.6.	Duur van het voorstel/initiatief en van de financiële gevolgen ervan.....	6
1.7.	Wijzen van uitvoering van de begroting	6
2.	BEHEERSMAATREGELEN	8
2.1.	Regels inzake het toezicht en de verslagen	8
2.2.	Beheers- en controlesystemen.....	8
2.2.1.	Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie	8
2.2.2.	Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken	8
2.2.3.	Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting)	8
2.3.	Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden.....	9
3.	GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF	10

3.1.	Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven.....	10
3.2.	Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten	12
3.2.1.	Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten.....	12
3.2.1.1.	Kredieten uit goedgekeurde begroting	12
3.2.1.2.	Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten.....	17
3.2.2.	Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten.....	22
3.2.3.	Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten	24
3.2.3.1.	Kredieten uit goedgekeurde begroting	24
3.2.3.2.	Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten.....	24
3.2.3.3.	Totaal kredieten.....	24
3.2.4.	Geraamde personeelsbehoeften.....	25
3.2.4.1.	Gefinancierd uit goedgekeurde begroting	25
3.2.4.2.	Gefinancierd uit externe bestemmingsontvangsten	26
3.2.4.3.	Totale personeelsbehoeften	26
3.2.5.	Overzicht van het geschatte effect op investeringen die met digitale technologie samenhangen	28
3.2.6.	Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader	28
3.2.7.	Bijdragen van derden	28
3.3.	Geraamde gevolgen voor de ontvangsten	29
4.	DIGITALE DIMENSIES	29
4.1.	Voorschriften met digitale relevantie	30
4.2.	Gegevens	30
4.3.	Digitale oplossingen.....	31
4.4.	Interoperabiliteitsbeoordeling	31
4.5.	Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering.....	32

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Richtlijn tot wijziging van Richtlijnen (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944, (EU) 2024/1788

1.2. Betrokken beleidsterreinen

Hernieuwbare energie, energie-infrastructuur, milieubescherming

1.3. Doelstellingen

1.3.1. Algemene doelstellingen

De algemene doelstelling is de tijdige en efficiënte ontwikkeling van veerkrachtige energie-infrastructuur, hernieuwbare energie en flexibiliteit, met inbegrip van opslag en laadstations, in de hele EU. Dit zal de EU in staat stellen haar energie- en klimaatdoelstellingen te verwezenlijken, waaronder het waarborgen van betaalbare energie door betere interconnectiviteit, wat zal leiden tot prijsconvergentie, lagere groothandelsprijzen voor elektriciteit en minder volatiliteit van de elektriciteitsprijzen, alsook tot snellere productie- en consumenten aansluitingen.

1.3.2. Specifieke doelstellingen

Specifieke doelstelling nr. 1

Verkort en vereenvoudig de vergunningsprocedures voor projecten voor energie-infrastructuur, hernieuwbare energie en opslag, en laadstations, waardoor de tijd die nodig is om de vereiste vergunningen te verkrijgen, wordt verkort, de bestaande termijnen haalbaar worden en de vergunningsvereisten worden vereenvoudigd.

1.3.3. Verwachte resultaten en gevolgen

Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben op de begunstigden/doelgroepen.

[...] Economische gevolgen

Door een duidelijk kader te creëren met concrete, kortere termijnen en eenvoudigere procedures voor de ontwikkeling van hernieuwbare-energieprojecten, netten, opslag en laadstations, zou het voorstel leiden tot kortere doorlooptijden voor projecten en dus positieve economische voordelen opleveren. Dit wordt ondersteund door de ervaring met de uitvoering van bindende en optionele maatregelen om de vergunningverlening te versnellen, zoals ingevoerd bij de noodverordening. Duitsland heeft uitgebreid gebruik gemaakt van de maatregelen in deze verordening, wat heeft geleid tot een aanzienlijke versnelling van de vergunningverlening. Het aanpakken van vertragingen bij de uitvoering van projecten zal naar verwachting voordelen opleveren in de vorm van een algehele daling van de groothandelsprijzen voor elektriciteit en een toename van de totale welvaart.

Concurrentievermogen

In het algemeen geldt dat als Europa de plannings- en vergunningsprocedures aanzienlijk kan verkorten, dit niet alleen directe economische voordelen zou opleveren, maar ook de concurrentiepositie ten opzichte van directe concurrenten zou kunnen verbeteren, bijvoorbeeld door kostenefficiënte elektrificatie van de industrie. Dit betreft bijvoorbeeld de aansluiting van gegevenscentra of gigafabrieken,

waarvoor de aansluiting op het elektriciteitsnet een van de belangrijke overwegingen is voor de bepaling van hun locatie.

Digitalisering

Het voorstel zou de lidstaten verplichten hun vergunningsprocedures verder te digitaliseren door middel van de integratie van digitale instrumenten, platforms met relevante gegevens te creëren en voortdurend te actualiseren, en hun personeel bij te scholen om de nieuwe digitale elementen te kunnen gebruiken.

Administratieve lasten

De maatregelen in het voorstel moeten door nationale en lokale autoriteiten worden uitgevoerd, met name wat betreft: het uitrusten van vergunningverlenende instanties met alle nodige personele middelen, vaardigheden en instrumenten om het hoofd te bieden aan het groeiende aantal vergunningaanvragen, de versnelde vergunningstermijnen en de vereenvoudiging van vergunningsprocedures voor bepaalde projecten en repowering, het creëren van digitale platforms en instrumenten voor de vergunningsprocedure en voor het opzetten van regelingen voor batenverdeling voor publieke participatie in hernieuwbare-energieprojecten, en nieuwe procedures zoals centrale contactpunten voor elektriciteitstransmissie- en -distributie-infrastructuur in het algemeen, en voor opslag en laadstations, die niet onder de herziene richtlijn hernieuwbare energie vallen. Dit kosteneffect op korte termijn zou zich echter op middellange en lange termijn vertalen in besparingen als gevolg van gestroomlijnde, eenvoudigere en snellere procedures.

Sociale impact

Het voorstel bevat aanvullende maatregelen ter versterking van vroegtijdige en doeltreffende publieke betrokkenheid en ter bevordering van publieke steun voor hernieuwbare-energieprojecten. De maatregelen omvatten uitdrukkelijke bepalingen die gericht zijn op het vergroten van de inspraak van het publiek en daarmee van de maatschappelijke aanvaarding van hernieuwbare-energieprojecten. Door de huidige maatregelen voor de publieke aanvaarding van hernieuwbare-energieprojecten te herzien, zal de Commissie kunnen beoordelen of het mogelijk is maatregelen in te voeren die direct of indirect ten goede komen aan de consument, bijvoorbeeld regelingen voor batenverdeling en de bevordering van werkgelegenheid.

Milieueffecten

Het waarborgen van de ontwikkeling van energie-infrastructuur, met name elektriciteitsnetten, is van essentieel belang om het aandeel van hernieuwbare energie in de energiemix te vergroten en milieuschade als gevolg van curtailment te voorkomen. Door de integratie van hernieuwbare-energiebronnen kan het gebruik van fossiele brandstoffen worden teruggedrongen, waardoor de uitstoot van broeikasgassen wordt verminderd en daarmee twee belangrijke oorzaken van biodiversiteitsverlies worden aangepakt: klimaatverandering en luchtverontreiniging. Het voorstel omvat maatregelen die zijn gericht op snellere vergunningen en dus een snellere en wijdverbreide uitrol, wat gepaard gaat met gebruik van meer ruimte en dus gevolgen heeft voor het milieu, maar deze maatregelen zijn zo ontworpen dat ze het niveau van milieubescherming niet verlagen.

De relevante effecten op het natuurlijke en door de mens gecreëerde milieu gaan verder dan broeikasgasemissies en niet-CO₂-emissies. Deze effecten zijn sterk

afhankelijk van de gebruikte technologie, de locatie van de activa en de milieutoestand van de omringende flora en fauna. Deze effecten worden echter in het ontwerp van de voorgestelde maatregelen aangepakt door de invoering van waarborgen.

1.3.4. *Prestatie-indicatoren*

Vermeld de indicatoren voor de monitoring van de voortgang en de beoordeling van de resultaten.

Het succes van het voorstel kan worden gemeten aan de hand van de operationele doelstelling van kortere en eenvoudigere vergunningsprocedures voor projecten op het gebied van energie-infrastructuur, hernieuwbare-energieactiva en opslag, en voor laadstations, evenals aan de hand van de volgende reeks indicatoren:

- de gemiddelde en maximale totale duur van vergunningsprocedures in jaren;
- het jaarlijkse percentage en de gemiddelde vertragingen in de vergunningsprocedure van projecten van gemeenschappelijk en wederzijds belang (in jaren);
- het digitaliseringspercentage van vergunningsprocedures — in percentage en aantal lidstaten die digitale procedures, vergunningsbeheerplatforms en gecentraliseerde archieven voor de relevante gegevens (in een voor de belanghebbenden gemakkelijk toegankelijk formaat) gebruiken;
- het niveau van verzet tegen projecten van gemeenschappelijk belang (het aantal ingediende bezwaarschriften gedurende het openbare raadplegingsproces, het aantal wettelijke beroepsprocedures).

1.4. **Het voorstel/initiatief betreft:**

- een nieuwe actie
- een nieuwe actie na een proefproject/voorbereidende actie⁵²
- de verlenging van een bestaande actie
- de samenvoeging of ombuiging van een of meer acties naar een andere/een nieuwe actie

1.5. **Motivering van het voorstel/initiatief**

1.5.1. *Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief*

Het voorstel omvat maatregelen inzake vergunningen voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie, transmissie- en distributienetten, opslagprojecten en laadstations. De lidstaten zullen nieuwe maatregelen moeten vaststellen of hun wetgeving moeten wijzigen om deze regels om te zetten.

1.5.2. *Meerwaarde van het optreden van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder “meerwaarde van het optreden van de EU” verstaan de waarde die het optreden van*

⁵² In de zin van artikel 58, lid 2, punt a) of b), van het Financieel Reglement.

de Unie oplevert bovenop de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd.

Redenen voor optreden op EU-niveau (ex ante)

Het zou niet kostenefficiënt zijn om de energiedoelstellingen van de EU te verwezenlijken zonder aanvullende maatregelen voor de uitrol van hernieuwbare energie op EU-niveau. Er is een EU-aanpak nodig om de lidstaten de juiste stimulansen te bieden om op gecoördineerde wijze de energietransitie naar een energie-efficiënter energiesysteem dat grotendeels gebaseerd is op hernieuwbare-energiebronnen, te versnellen. De herziene richtlijn hernieuwbare energie bevat reeds bepalingen inzake vergunningen voor hernieuwbare energie, opslag op één locatie, en bijbehorende netten. Er is EU-optreden nodig om dat regelgevingskader op gecoördineerde wijze verder te verbeteren, waarmee snellere vergunningsprocedures voor hernieuwbare energie, opslag en laadstations tot stand komen en de afstemming tussen de lidstaten en de goede werking van de energie-unie worden gewaarborgd. Rekening houdend met de verschillen in energiebeleid tussen de lidstaten is de kans groter dat de klimaatdoelstelling van de EU en de benodigde grotere inzet van hernieuwbare-energiebronnen worden gerealiseerd met maatregelen op EU-niveau, ondersteund door het robuuste governancekader, dan met louter nationale of lokale maatregelen.

Verwachte meerwaarde van de EU (ex post)

EU-maatregelen op het gebied van hernieuwbare energie uit hoofde van de herziene richtlijn hernieuwbare energie en met betrekking tot energie-infrastructuur uit hoofde van de elektriciteitsmarkt-richtlijn en de gasmarkt-richtlijn leveren meerwaarde op omdat ze doelmatiger en doeltreffender zijn dan maatregelen van afzonderlijke lidstaten; doordat de transitie van het Europese energiesysteem op gecoördineerde wijze wordt aangepakt, wordt een versnipperde benadering voorkomen. Met die maatregelen worden een nettoreductie van broeikasgasemissies en vervuiling gewaarborgd, de biodiversiteit beschermd, de vruchten van de interne markt geplukt, de schaalvoordelen en de pluspunten van technologische samenwerking in Europa ten volle benut, en wordt beleggers zekerheid geboden in de vorm van een regelgevingskader voor de gehele EU. Door op EU-niveau op te treden, in combinatie met maatregelen op het niveau van de lidstaten, kunnen verschillende belemmeringen voor publieke en particuliere investeringen worden aangepakt, waardoor nationale en lokale maatregelen worden aangevuld en versterkt.

Het doel van het voorstel zou met nationale maatregelen niet in dezelfde mate kunnen worden bereikt en tegelijkertijd houdt het voorstel het voorrecht van de lidstaten in stand om hun energiemix en mate van bevoegdheid te kiezen en de details van hun vergunningskaders vast te stellen. Het voorstel kent een meer “top-down”-benadering, maar handhaaft en versterkt ook de bevoegdheden op nationaal niveau en wordt daarom geacht in overeenstemming te zijn met het subsidiariteitsbeginsel.

1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan

In het bij de effectbeoordeling gevoegde uitvoeringsverslag worden de lessen geanalyseerd die zijn getrokken uit de uitvoering van het vergunningskader dat op EU-niveau is vastgesteld bij de verordening van de Raad en de herziene richtlijn hernieuwbare energie. Het uitvoeringsverslag toont aan dat er verdere verbeteringen nodig zijn, met name wat betreft maatregelen in de verordening van de Raad die niet

permanent waren, inspraak van het publiek, digitalisering en vereenvoudigde milieubeoordelingsprocedures.

1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten

Dit pakket Europese netten is een belangrijk resultaat in het kader van de Clean Industrial Deal en het actieplan voor betaalbare energie, die zijn opgenomen in het werkprogramma van de Commissie. Het initiatief vormt een aanvulling op andere initiatieven die gericht zijn op het creëren van een meer geïntegreerde Europese energiemarkt en lagere energiekosten voor huishoudens en industrieën. Energie-infrastructuur is ook van cruciaal belang om de voorgestelde EU-klimaatdoelstelling voor 2040 te halen en om de doelstelling van de EU om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn, te verwezenlijken.

In het voorstel van de Commissie voor het nieuwe meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034 wordt gewezen op het cruciale belang van een echte energie-unie.

1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking

In het effectbeoordelingsverslag bij dit voorstel zijn verschillende beleidsopties geanalyseerd om de algemene en specifieke doelstellingen van het initiatief te verwezenlijken. De voorkeursoptie die met dit wetgevingsvoorstel wordt nagestreefd, werd beschouwd als de meest doeltreffende en kostenefficiënte aanpak.

1.6. Duur van het voorstel/initiatief en van de financiële gevolgen ervan

beperkte geldigheidsduur

- van kracht vanaf [DD/MM]JJJJ tot en met [DD/MM]JJJJ.
- financiële gevolgen vanaf JJJJ tot en met JJJJ voor vastleggingskredieten en vanaf JJJJ tot en met JJJJ voor betalingskredieten.

onbeperkte geldigheidsduur

- uitvoering met een opstartperiode vanaf JJJJ tot en met JJJJ,
- gevolgd door een volledige uitvoering.

1.7. Wijzen van uitvoering van de begroting⁵³

Direct beheer door de Commissie

- door haar diensten, waaronder het personeel in de delegaties van de Unie
- door de uitvoerende agentschappen

Gedeeld beheer met de lidstaten

Indirect beheer door begrotingsuitvoeringstaken toe te vertrouwen aan:

- derde landen of de door hen aangewezen organen
- internationale organisaties en hun agentschappen (geef aan welke)
- de Europese Investeringsbank en het Europees Investeringsfonds
- de in de artikelen 70 en 71 van het Financieel Reglement bedoelde organen
- publiekrechtelijke organen
- privaatrechtelijke organen met een openbaardienstverleningstaak, voor zover zij zijn voorzien van voldoende financiële garanties
- privaatrechtelijke organen van een lidstaat, waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die zijn voorzien van voldoende financiële garanties
- organen waaraan of personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid in het kader van titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling
- in een lidstaat gevestigde organen die onder het privaatrecht van een lidstaat of onder het Unierecht vallen en die in aanmerking komen om overeenkomstig sectorspecifieke regelgeving te worden belast met de uitvoering van middelen van de Unie of begrotingsgaranties, voor zover dergelijke organen onder zeggenschap staan van publiekrechtelijke organen of privaatrechtelijke organen met een openbaardienstverleningstaak, en beschikken over voldoende financiële garanties in de vorm van hoofdelijke aansprakelijkheid van de controlerende organen of gelijkwaardige financiële garanties, die voor elke actie beperkt kunnen blijven tot het maximumbedrag van de steun van de Unie

⁵³ Nadere gegevens over de wijzen van uitvoering van de begroting en verwijzingen naar het Financieel Reglement zijn beschikbaar op BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

Opmerkingen

De enige begrotingsbehoefte die voor dit voorstel is vastgesteld, houdt verband met het contract voor externe ondersteuning voor de omzettingscontroles van de richtlijn. Gezien het gebruikelijke tijdschema voor onderhandelingen, goedkeuring en omzetting, zal een dergelijk contract na 2028 en dus tijdens het volgende MFK nodig zijn.

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

De taken die rechtstreeks door DG ENER worden uitgevoerd, volgen de jaarlijkse planning- en monitoringcyclus, zoals die wordt uitgevoerd in de Commissie en de uitvoerende agentschappen, met inbegrip van de verslaglegging over de resultaten via het jaarlijks activiteitenverslag van DG ENER.

2.2. Beheers- en controlesystemen

2.2.1. *Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie*

Vereiste 1:

De inzet van een externe dienstverlener voor de organisatie van het materiaal en een eerste beoordeling van de maatregelen is een gebruikelijke praktijk, gezien de omvang van de maatregelen en het gebruik van nationale talen in de door de lidstaten meegedeelde maatregelen. De opdracht wordt gegund via een openbare aanbestedingsprocedure. In dit geval zal de aanbesteding worden uitgevoerd onder direct beheer, met volledige toepassing van het Financieel Reglement. De controlestrategie voor aanbestedingen van DG ENER omvat specifieke juridische, operationele en financiële controles vooraf, zowel in het kader van de aanbestedingsprocedure (evaluatie door de Aankoop- en gunningsadviescommissie) als bij de ondertekening van contracten. Bovendien zijn uitgaven voor de aankoop van goederen en diensten onderworpen aan controles vooraf en, indien nodig, controles achteraf en financiële controles.

2.2.2. *Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken*

De elementen die rechtstreeks door DG ENER worden beheerd, kunnen onderhevig zijn aan de gebruikelijke risico's die van invloed zijn op aanbestedingsprocedures. Deze risico's worden als laag beschouwd wat betreft de wettigheid en regelmatigheid van de uitgaven. Er bestaan passende en doeltreffende controles op het niveau van de organisatie en de DG's. Wat de prestaties betreft, is het belangrijkste risico een verkeerde raming van de werklast die dit voorstel met zich meebrengt. Dit risico moet worden aanvaard en hangt af van de omzetting door de lidstaten en van de interne werkorganisatie en prioritering.

2.2.3. *Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting)*

De aan DG ENER toegewezen taken zullen worden uitgevoerd volgens het reeds bestaande controlesysteem en de verhouding van de controlekosten zal naar verwachting stabiel blijven (5 tot 6 % van de beheerde middelen op basis van recente exercities). Het verwachte foutenrisico bij betaling en bij afsluiting zal, in overeenstemming met de geraamde foutenpercentages voor aanbestedingsprocedures, naar verwachting laag blijven en onder de materialiteitsdrempel van 2 % blijven.

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

DG ENER heeft in 2020 een herziene fraudebestrijdingsstrategie aangenomen en in 2023 een herzien actieplan voor de jaren 2023-2025. DG ENER herzielt momenteel zijn fraudebestrijdingsstrategie voor de jaren 2026-2028, in overeenstemming met de OLAF-methode. De fraudebestrijdingsstrategie van DG ENER is gebaseerd op die van de Commissie en er is intern een specifieke risico-evaluatie uitgevoerd ter identificatie van de meest fraudegevoelige gebieden, het bestaande toezicht en van maatregelen ter verbetering van de capaciteit van DG ENER om fraude tegen te gaan, op te sporen en te corrigeren.

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

3.1. Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven

- Bestaande begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NG K ⁵⁴	van EVA-landen ⁵⁵	van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten ⁵⁶	van andere derde landen	andere bestemmingsontvangsten
	02.03.02 Connecting Europe Facility — Energie	GK	NEE	NEE	NEE	NEE

⁵⁴ GK = gesplitste kredieten/NGK = niet-gesplitste kredieten.

⁵⁵ EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.

⁵⁶ Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, potentiële kandidaten van de Westelijke Balkan.

3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten

3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten ⁵⁷

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.1.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarig financieel kader			Nummer								
DG: ENER				Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL MFK 2028-2034
				2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Beleidskredieten											
Begrotingsonderdeel:	02.03.02	Vastleggingen	(1b)	0,350							0,350
Connecting Europe Facility —											
Energie		Betalingen	(2b)		0,140		0,140	0,070			0,350
Uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten ⁵⁸											
Begrotingsonderdeel			(3)								0
TOTAAL kredieten	voor DG ENER	Vastleggingen	=1a+1b+3	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
		Betalingen	=2a+2b+3	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350
			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL

⁵⁷ De bedragen voor de periode na 2027 zijn indicatief en lopen niet vooruit op het resultaat van de lopende onderhandelingen over het volgende MFK.

⁵⁸ Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek onder contract, eigen onderzoek.

			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	MFK 2028-2034
TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
	Betalingen	(5)	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350
TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK <2> van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	=4+6	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
	Betalingen	=5+6	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350
			Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034	TOTAAL MFK 2028-2034
• TOTAAL beleidskredieten (alle beleidsrubrieken)	Vastleggingen	(4)	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
	Betalingen	(5)	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350
• TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten (alle beleidsrubrieken)		(6)	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL kredieten onder de rubrieken 1 tot en met 3 van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	=4+6	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
	Betalingen	=5+6	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350

(referentiebedrag)									
--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rubriek van het meerjarig financieel kader		4	“Administratieve uitgaven” ⁵⁹						TOTAAL MFK 2028-2034
DG: <.....>		Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034	TOTAAL MFK 2028-2034
• Personele middelen		0	0	0	0	0	0	0	0
• Andere administratieve uitgaven		0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL DG <.....>	Kredieten	0	0	0	0	0	0	0	0

DG: <.....>		Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034	TOTAAL MFK 2028-2034
• Personele middelen		0	0	0	0	0	0	0	0
• Andere administratieve uitgaven		0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL DG <.....>	Kredieten	0	0	0	0	0	0	0	0

TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 4 van het meerjarig financieel kader	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)	0	0	0	0	0	0	0	0
--	--	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

⁵⁹ De benodigde kredieten moeten worden vastgesteld aan de hand van de jaarlijkse gemiddelde kostencijfers die beschikbaar zijn op de desbetreffende BUDGpedia-webpagina.

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

		Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034	TOTAAL MFK 2028- 2034
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 4	Vastleggingen	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
van het meerjarig financieel kader	Betalingen	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350

3.2.2. *Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten (niet invullen voor gedecentraliseerde agentschappen)*

Vastleggingskredieten, in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Vermeld doelstellingen en outputs ↓			Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)										TOTAAL		
	OUTPUTS																		
	Soort ⁶⁰	Gem. kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Totaal aantal
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 1 ⁶¹ ...																			
— Output																			
— Output																			
— Output																			
Subtotaal voor specifieke																			

⁶⁰ Outputs zijn de te verstrekken producten en diensten (bv. aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, aantal km aangelegde wegen enz.).

⁶¹ Zoals beschreven in punt 1.3.2 "Specifieke doelstellingen".

doelstelling nr. 1																		
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 2...																		
— Output																		
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 2																		
TOTAAL																		

3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.3.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

GOEDGEKEURDE KREDIETEN	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	TOTAAL 2028- 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
RUBRIEK 4								
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotaal RUBRIEK 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Buiten RUBRIEK 4								
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Subtotaal buiten RUBRIEK 4	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTAAL								
	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

De benodigde kredieten voor personeel en andere administratieve uitgaven zullen worden gefinancierd uit de kredieten van het DG die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of binnen het DG zijn herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

3.2.4. Geraamde personeelsbehoeften

- Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig
- Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.4.1. Gefinancierd uit goedgekeurde begroting

Raming in voltijdequivalenten (vte's)⁶²

GOEDGEKEURDE KREDIETEN	Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034
• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)							
20 01 02 01 (centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)	0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (EU-delegaties)	0	0	0	0	0	0	0
(Onderzoek onder contract)	0	0	0	0	0	0	0
(Eigen onderzoek)	0	0	0	0	0	0	0

⁶² Specificieer in onderstaande tabel hoeveel vte's binnen het aangegeven aantal reeds zijn toegewezen voor het beheer van de actie en/of binnen uw DG opnieuw kunnen worden ingezet, en wat uw nettobehoeften zijn.

Andere begrotingsonderdelen (te vermelden)	0	0	0	0	0	0	0
• Extern personeel (in vte)							
20 02 01 (AC, END van de “totale financiële middelen”)	0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END en JPD in de EU-delegaties)	0	0	0	0	0	0	0
Admin. ondersteuning	— centrale diensten	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]	— EU-delegaties	0	0	0	0	0	0
(AC, END — onderzoek onder contract)		0	0	0	0	0	0
(AC, END — eigen onderzoek)		0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) — rubriek 4		0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) — buiten rubriek 4		0	0	0	0	0	0
TOTAAL		0	0	0	0	0	0

Aantal personeelsleden dat nodig is voor de uitvoering van het voorstel (in vte's):

**Uit te voeren
door bestaand
personeel van de
diensten van de
Commissie**

Uitzonderlijk aanvullend personeel*

**Te financieren
uit rubriek 4 of
onderzoek**

**Te financieren
uit BA-
onderdeel**

**Te financieren
uit
vergoedingen**

Personeelsformatieposten

n.v.t.

Extern personeel (AC, END, INT)

Beschrijving van de uit te voeren taken door:

Ambtenaren en tijdelijk personeel	
Extern personeel	

3.2.5. *Overzicht van het geschatte effect op investeringen die met digitale technologie samenhangen*

Verplicht: in onderstaande tabel moet de beste schatting worden gegeven van de met digitale technologie samenhangende investeringen die uit het voorstel/initiatief voortvloeien.

De kredieten onder rubriek 4 moeten in uitzonderlijke gevallen in het desbetreffende onderdeel worden opgenomen, indien vereist voor de uitvoering van het voorstel/initiatief.

De kredieten onder de rubrieken 1 t/m 3 moeten worden weergegeven als “IT-beleidsuitgaven inzake operationele programma’s”. Deze uitgaven betreffen het

operationele budget dat gebruikt moet worden voor hergebruik, koop of ontwikkeling van IT-platforms of tools die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van het initiatief, alsook daarmee verband houdende investeringen (bv. licenties, studies, gegevensopslag enz.). De in deze tabel vermelde informatie moet in overeenstemming zijn met de gegevens in deel 4, “Digitale dimensies”.

TOTAAL Digitale en IT- kredieten	Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034	TOTAAL MFK 2028-2034
RUBRIEK 4								
IT-uitgaven (algemeen)	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal RUBRIEK 4	0	0	0	0	0	0	0	0
Buiten RUBRIEK 4								
IT- beleidsuitgaven inzake operationele programma's	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal buiten RUBRIEK 4	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL								
	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.6. *Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader*

Het voorstel/initiatief:

- kan volledig worden gefinancierd door middel van beschikking binnen de relevante rubriek van het meerjarig financieel kader (MFK)
- vereist een beroep op de niet-toegewezen marge in de desbetreffende rubriek van het MFK en/of op de speciale instrumenten zoals gedefinieerd in de MFK-verordening
- vereist een herziening van het MFK

3.2.7. *Bijdragen van derden*

Het voorstel/initiatief:

- omvat geen medefinanciering door derden
- omvat medefinanciering door derden, zoals hieronder wordt geraamd:

Kredieten in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034	Totaal
Medefinancieringsbron								

TOTAAL medegefinancierde kredieten								
------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

- Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten
- Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen:
  - voor de eigen middelen
  - voor overige ontvangsten
  - geef aan of de ontvangsten worden toegewezen aan de begrotingsonderdelen voor uitgaven

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten:	Voor het lopende begrotingsjaar beschikbare kredieten	Gevolgen van het voorstel/initiatief ⁶³						
		Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034
Artikel								

Vermeld voor de toegewezen ontvangsten de betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven.

Andere opmerkingen (bv. over de methode/formule voor de berekening van de gevolgen voor de ontvangsten of andere informatie).

4. DIGITALE DIMENSIES

4.1. Voorschriften met digitale relevantie

Vereiste 1 (V1): vereiste 1 heeft betrekking op de maatregel waarbij wordt gevraagd de procedure voor vergunningsaanvragen voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie, energie-infrastructuur en opslag te digitaliseren en te centraliseren. De bevoegde instanties van de lidstaten moeten vergunningaanvragen en alle relevante documenten in digitaal formaat kunnen ontvangen. Uit hoofde van het voorstel moeten de lidstaten op nationaal niveau een centraal digitaal portaal opzetten voor alle stappen van de vergunningsprocedures voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie, opslag en netten, zodat dit bijdraagt tot een uniformere digitalisering en meer interoperabiliteit en transparantie tussen de verschillende vergunningverlenende instanties in de lidstaten, en uiteindelijk de vergunningsprocedures versnelt. Dit zal worden opgenomen in artikel 16 van de richtlijn hernieuwbare energie, artikel 8 van de elektriciteitsmarktrichtlijn en artikel 3 van de gasmarktrichtlijn. Dit komt bovenop de verplichting voor de lidstaten om alle

⁶³ Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 20 % aan inningskosten.

besluiten in een gemakkelijk toegankelijk formaat bekend te maken. De bevoegde instanties moeten ervoor zorgen dat de relevante milieu- en geologische gegevens en besluiten toegankelijk zijn via het centrale onlineportaal bedoeld in artikel 10, lid 3, van Verordening [xxxxx] van het Europees Parlement en de Raad.

Vereiste 2 (V2): vereiste 2 heeft betrekking op het toezicht op en de beoordeling van de omzetting en uitvoering van de wijzigingsrichtlijn door de diensten van de Commissie. De communicatie inzake maatregelen en relevante documenten tussen de lidstaten en de Commissie verloopt via het portaal THEMIS of via e-mail. De diensten van de Commissie hoeven geen verdere maatregelen te nemen om aan dit vereiste te voldoen. Bovendien zal het bestaande online-instrument dat voor Richtlijn (EU) 2023/2413 is gecreëerd, worden geactualiseerd om de omzetting en uitvoering van de wijzigingsrichtlijn te ondersteunen.

4.2. Gegevens

Voor **vereiste 1** zijn alle gegevens opgenomen die nodig zijn voor een volledige vergunning of vergunningen voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie, energie-infrastructuur en opslag. Dit zijn persoonsgegevens die verband houden met de aanvrager, ongeacht of deze een natuurlijke of rechtspersoon is, de kenmerken van de projecten en alle vereiste ondersteunende documenten. Op basis van de centralisatie van de procedure heeft de Commissie ook de verplichting opgelegd dat het portaal het mogelijk moet maken om statistische gegevens over de vergunningsprocedures te genereren, met name met betrekking tot gemiddelde termijnen, vertragingen enz. Er is een algemene verplichting ingevoerd om de regels inzake gegevensbescherming na te leven wanneer deze van toepassing zijn.

Voor **vereiste 2** zijn de gegevens die worden gedeeld voor de omzetting van de richtlijn voornamelijk wetgeving die openbaar is en brieven van en aan de Commissie, die vertrouwelijk zijn.

4.3. Digitale oplossingen

Voor **vereiste 1:** de digitalisering en centralisatie van vergunningsprocedures voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie, energie-infrastructuur en opslag zal worden vergemakkelijkt door de digitale oplossing van een digitaal platform of portaal dat de lidstaten zouden moeten opzetten. Langs deze weg zouden de lidstaten vergunningsprocedures (lopende vergunningsbesluiten en afgegeven besluiten) beheren. De verwachting is dat door deze gegevens te centraliseren, de procedures worden vereenvoudigd en duplicatie van dezelfde gegevens op verschillende platforms wordt voorkomen. In de overwegingen dringt de Commissie erop aan dat het portaal functies moet bevatten, onder meer met behulp van kunstmatige intelligentie, waarmee het centrale contactpunt, andere autoriteiten en aanvragers de status van de aanvraag en eventuele vertragingen kunnen controleren, evenals de naleving van de vergunningverleningstermijnen. Bovendien moet het mogelijk zijn statistieken te genereren om de algemene voortgang van de vergunningsprocedures in de lidstaten te controleren. Het portaal moet de taken van het centrale contactpunt vergemakkelijken, dat toegang moet hebben tot alle relevante gegevens en informatie. Tot slot zal de toegang tot het centrale onlineportaal als bedoeld in artikel 10, lid 3, van Verordening [xxxxx] van het Europees Parlement en de Raad, dat de procedures voor gegevensverzameling en milieubeoordeling voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie, elektriciteitstransmissie- en -distributie-infrastructuur, energieopslag en laadstations zal stroomlijnen, de zekerheid voor

zowel ontwikkelaars als autoriteiten vergroten.

Voor vereiste 2: de digitale instrumenten zijn al aanwezig en er zijn geen verdere maatregelen nodig.

4.4. Interoperabiliteitsbeoordeling

Vereiste 1 vereist geen interactie over de grenzen van de lidstaten heen, tussen EU-entiteiten of tussen EU-entiteiten en overheidsinstanties. Het heeft ook geen gevolgen voor grensoverschrijdende interoperabiliteit, aangezien de gegevens relevant zijn voor procedures voor besluitvorming op nationaal niveau in plaats van op EU-niveau. Niettemin kan samenwerking bij grensoverschrijdende projecten worden verwacht, en daarom worden de lidstaten verzocht het gebruik van een gegevensvorm te overwegen die interoperabel is en gemakkelijk toegankelijk en deelbaar is. Er is echter een centraal gedefinieerde gegevensstructuur overwogen en verworpen, aangezien het vanwege het overwegend nationale karakter van het grootste deel van de vergunningsprocedures in elke lidstaat en de verschillende vergunningstelsels logisch is dat de feitelijke beslissing over de wijze van uitvoering aan de lidstaten wordt overgelaten, die kunnen beslissen wat het beste past bij hun systeem en het nieuwe digitale platform dat zij zullen opzetten.

- De overheidsdiensten waarop deze suggesties betrekking hebben, zijn alle autoriteiten in elke lidstaat die betrokken zijn bij de vergunningverlening voor energieactiva, bijvoorbeeld:
- Ministerie van Energie en/of energieagentschappen
- Gemeentelijke/lokale overheid
- Milieuautoriteiten
- Administratieve organen of entiteiten die verantwoordelijk zijn voor advies of goedkeuring inzake projecten die van invloed zijn op ruimtelijke ordening en cultureel erfgoed

Het voor **vereiste 2** gebruikte THEMIS-platform is al interoperabel, aangezien het interactie tussen EU-entiteiten en overheidsinstanties vereist, via hun netwerk- en informatiesystemen.

4.5. Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering

Voor **vereiste 1** onderzoekt de Commissie verschillende bestaande digitale en AI-oplossingen voor vergunningverlening, die kunnen worden aangepast aan de nationale en regionale context met als doel de lidstaten te ondersteunen bij het delen van beste praktijken in toekomstige deskundigengroepen op het gebied van vergunningverlening en andere fora. Bovendien wordt steun geleverd in de vorm van technische bijstand en capaciteitsopbouw bij de digitale uitvoering, onder meer via het instrument voor technische ondersteuning, de herstel- en veerkrachtfaciliteit en het gebruik van regionale fondsen.

Voor **vereiste 2** zijn dergelijke maatregelen niet nodig.